

panorama

inforegio

31

2009. ősz

Éghajlatváltozás –

regionális szintű válaszok

AZ OLVASÓKHOZ

Dirk Ahner

3

KÖRKÉP

4-7

Éghajlatváltozás – ma a kibocsátás csökkentése, holnap alkalmazkodás a hatásokhoz

8-11

INTERJÚK

Jeremy Rafkin – Chitra Nadarajah – Alain Hubert – Juergen Kropp

12-13

EMELKEDŐ PÁLYÁN

Güssing: Ahol érdemes volt zöld jövőről álmodni

14-16

A HELYSZÍNÉRŐL JELENTJÜK

La Réunion – a sziget, amelynek küldetése van

17

PROBLÉMAMEGOLDÓ

ERFA-változások – az épületek energiahatékonyságát javító beruházások előmozdítása

18-19

KÖZÖS ALAPOK

Együtt az éghajlatváltozás ellen

20

A TÉMÁRÓL BŐVEBBEN

21

RÉGIÓS TÉMÁK

Új biztos veszi át a regionális politikát – bemutatjuk Pawel Sameckit

22-23

RENDSZERES HELYZETJELENTÉSÜNK

A manheimi Popakademie-ből – A CNH Központból

24-25

HÁLÓZATÉPÍTÉS

Kommunikáció – bolygónk javát szolgálja

26

ELŐZŐ SZÁMUNK, KÖVETKEZŐ SZÁMUNK

27

ESEMÉNYNAPTÁR

28

SZÓLJON HOZZÁ!

Fotók (oldalszám):

Címlap: Istockphoto

Oldalszám 4, 6, 7, 8, 9, 14, 15, 16, 19, 24, 25: © EC

Oldalszám 5, 10, 24, 25, 26: © Istockphoto

Oldalszám 9: © Rebecca McDonnell

Oldalszám 10: © International Polar Foundation, R. Robert

Oldalszám 11: © Juergen Kropp

Oldalszám 12: © EEE GmbH

Oldalszám 18: © JCR

Oldalszám 22: © HorstHamann / Popakademie

Oldalszám 23: © CNH

Felelős szerkesztő: Raphaël Goulet, Európai Bizottság, Regionális Politikai Főigazgatóság

Ez a magazin angol, francia és német nyelven újrahasznosított papírra nyomtatva jelenik meg.

Elektronikus változata 21 nyelven az alábbi címen érhető el: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/panora_en.htm

A kiadványban szereplő szövegek a szerzők személyes nézeteinek adnak hangot, amelyek nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság véleményét.

Éghajlatváltozás – világszintű hatás, regionális következmények

Bolygónk jelenlegi legnagyobb kihívása az éghajlatváltozás hatása – egy sokféle arcot öltő globális fenyegetés. Legyen szó árvizekről vagy szárazságokról, az, hogy a jelenleg végbemenő, és a jövőben várható változások hogyan érintenek minket, nagyban függ attól, hogy melyik régióban lakunk. A hatásokat éppen ezért elsősorban regionális szinten kell leküzdenünk. Míg a kormányok az ENSZ Koppenhágában megrendezésre kerülő 15. éghajlatváltozási konferenciáján próbálnak majd megállapodásra jutni a kibocsátások csökkentéséről, a régiók már most is igyekeznek segítséget nyújtani az embereknek az előttük álló elkerülhetetlen változásokhoz való alkalmazkodásban.

Jeremy Rifkin, közgazdász és az éghajlatváltozás problémájára szakosodott politikai tanácsadó szerint e kontextusban alapvető fontosságú a regionális fejlesztés, hiszen a finanszírozás ezen a szinten kerül felhasználásra. Külön interjúban igyekszünk többet megtudni arról, hogy véleménye szerint milyen intézkedésekre van szükség a kibocsátások csökkentéséhez, illetve hogy a centralizálás helyett az elosztott energiatermelésen alapuló harmadik ipari forradalom beindítása hogyan adhat esélyt arra, hogy a jövőben is sikerüljön biztonságos szinten tartani a kibocsátásokat.

A Panorama mostani száma az Európai Regionális Fejlesztési Alappal kapcsolatban nemrégiben végrehajtott változtatásokat is megvizsgálja, melyek eredményeként az Alap ezentúl az energiahatékony lakóépületeket is támogathatja. A tagállamok választásától függően akár 8 milliárd euró szabadítható fel e rendkívül fontos célkitűzés előmozdítása érdekében.

Az emelkedő globális hőmérséklet hatásait már most is tapasztaljuk. Miközben az időjárási viszonyok egyre szélsőségesebbé válnak, és a közegészségügy számára egyre nagyobb terhet jelentenek a hőhullámok és az újonnan jelentkező betegségek, a regionális politika továbbra is megfelelő rugalmasságot biztosít a folyamatosan változó helyzethez való alkalmazkodás kihívásával szembesülő európaiak támogatásához.

Dirk Ahner

Főigazgató, Európai Bizottság
Regionális Politikai Főigazgatóság

”...az éghajlatváltozás hatásait regionális szinten kell leküzdenünk”

ÉGHAJLATVÁLTOZÁS – MA A KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSE, HOLNAP ALKALMAZKODÁS A HATÁSOKHOZ

A megkérdezett európaiak 62%-a szerint az éghajlatváltozás világunk jelenlegi legnagyobb problémája, és az ebben rejlő fenyegetést a regionális politika és az Európai Bizottság egésze is ugyanolyan komolyan veszi. Az EU különböző intézkedésekkel igyekszik biztosítani az éghajlatváltozás hatásaihoz való minél rugalmasabb alkalmazkodást, és csökkenteni a kibocsátások szintjét.

A Panorama megvizsgálja az említett intézkedéseket, és mérlegeli az éghajlatváltozás következményeit, illetve azt, hogy a vonatkozó szakpolitikák és konkrét intézkedések segítségével hogyan sikerülhet megbirkózni az eddigi kibocsátások hatásával, és a jövőben hogyan mérsékelhető a kibocsátások szintje.

A változás energiája

Olyan kereszteződéshez értünk, ahol a „minden marad a régiben” már nem tartozik a választható irányok közé. Az előttünk álló úton újra át kell gondolnunk, hogy hogyan nyerjük, használjuk és őrzük meg az energiát és a természeti erőforrásokat, melyek mindegyike fontos tényező az éghajlatváltozás lelassítása és a fenntarthatóbb növekedés előmozdítása terén.

Ez az alapos újraértékelés arra is lehetőséget adhat az EU számára, hogy a gazdasági visszaesésből való kilábalás eszközeként használja fel a manapság egyre inkább harmadik ipari forradalomként emlegetett folyamatot – egy merőben új energiarendszer mielőbbi kifejlesztését.

A szakértők az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való tömeges átállást javasolják: tiszta áramtermelő rendszerek, jóval alacsonyabb energiafogyasztás és a megújuló energiaforrások fokozottabb kihasználása többek között közlekedési rendszereink energiaszükségletének ellátására. A kérdés így tulajdonképpen az, hogy az EU hogyan tudja kedvező lehetőséggé változtatni az éghajlatváltozásban rejlő kihívásokat.

Tiszta energia – új gazdasági lendület

A megújuló energiaforrások terén Európában tett erőfeszítések a szektorban már eddig is több mint 300 000 munkahelyet teremtettek. A gazdasági visszaesés leküzdése érdekében az EU arra ösztönzi tagállamait, hogy ruházzanak be többet az energiahatékonyságba, a tiszta technológiákba, a környezetbarát közlekedésbe, az energiakapcsolatokba és a széles sávú hálózatokba.

A kohéziós politika keretében biztosított finanszírozásból több mint 65% (230 milliárd euró) az alábbi négy kiemelt területen történő beruházásokra került elkülönítésre: emberek (munkahelyek), vállalkozások, infrastruktúra és energia, kutatás és innováció. Ily módon történő előtérbe helyezésük rendkívül fontos, hiszen e prioritások elősegítik a gazdaság gyorsabb helyreállítását, javítják a versenyképességet és megkönnyítik az Unió számára az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasághoz való alkalmazkodást.

Ez év májusában módosításra került az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) annak biztosítása érdekében, hogy támogatása az épületekre fordított energetikai beruházásokra is kiterjedhessen. Az alapból ma már az energiahatékonyság fokozására és a megújuló energiaforrások használatára fordított lakásberuházások is támogathatók az EU valamennyi országában. Ez a támogatás a teljes ERFA-juttatás 4%-át érheti el, ami azt jelenti, hogy a lakásszektorban akár 8 milliárd euró fordítható az energiahatékonyságra és a megújuló energiaforrásokra, feltéve, hogy a tagállamok a finanszírozás e prioritásokra való elkülönítése mellett döntenek. (További tájékoztatást a 17. oldalon talál.)

Kétségtelen, hogy a megújuló energiaforrások, az intelligens villamosenergia-hálózatok, az elektromos és hidrogén-meghajtású járművek, az akkumulátor-technológia és az energiahatékony termékek és szolgáltatások alkotják majd a jövő növekvő ágazatait.

Az EU e feltörekvő piac élvonalában

A megújuló energiaforrások terén már ma is aktív szerepet vállaló EU kiváló pozícióban van ahhoz, hogy minden tekintetben kihasználja e változások előnyeit. Fontos, hogy a megújuló energia terén világszerte vezetőnek számító cégek otthonaként szerzett előnyéből új lendületet merítve folytassa útját az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák és a hatékonyság növelése irányában. E cél megvalósításában kulcsfontosságú szerepet kap a kutatás.

A közelmúltban kidolgozott stratégiai energiatechnológiai terv a vonatkozó finanszírozás és az e téren folyó kutatás koordinálása útján igyekszik biztosítani a lehetőségek maximális kihasználását. A kormányzati szervek, az európai ipar és a kutatók számára már ma is

hat európai ipari kezdeményezés biztosít közös fórumot: szél-, nap-, bioenergia, szén-dioxid-kibocsátás és -tárolás, intelligens villamosenergia-hálózatok és atommaghasadás.

Az energiahatékonyság növelése és a zöld termékek gyors elterjedésének ösztönzése a fő célkitűzések között kap helyet az európai gazdasági fellendülés tervében, amely az EU gazdasági válság kapcsán tett intézkedéseit körvonalazva igyekszik utat mutatni a kreatív, tudásalapú gazdaság felé.

A kohéziós politika 105 milliárd eurós beruházással támogatja:

- a kutatást, a technológiai és ökoinnovációt, ezen belül a kv-k számára biztosított finanszírozást (3 milliárd euró);
- az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságot, a fenn tartható közlekedésre és energiára fordított beruházásokat (48 milliárd euró);
- az EU-országok környezetvédelmi szabályozásnak való megfelelés érdekében tett erőfeszítéseit (54 milliárd euró, melyből 28 milliárd euró a hulladék- és vízgazdálkodásra kerül elkülönítésre).

Az új évszázad új energiaforrásai

Semmi szükség arra, hogy továbbra is függővé tegyük magunkat a múlt energiaforrásaitól. A magyarországi Kistélek a regionális fejlesztési alapokból származó csaknem 1,6 millió eurós támogatást (2004–06) vehetett igénybe a geotermikus energia hasznosításához. Ennek eredményeként nyolc közintézmény energiaellátását biztosítja a gáznál olcsóbb geotermikus energia, és a projekt kiváló példával szolgál a hasonló rendszer bevezetését tervező más helyi hatóságok számára is.

A rendszer működtetése nem igényel komolyabb felügyeletet, ugyanakkor azzal, hogy az elavult gázfűtést olcsóbb, környezetbarát technológiával váltották fel, mintegy 10%-kal olcsóbban biztosítható az érintett intézmények hőellátása, és ezzel egyidejűleg csökkent a szennyezőanyag-kibocsátás.

A németországi Brandenburgban a regionális finanszírozás csaknem 8 millió euróval támogatta a többek között a pekingi olimpiai park napelemeit gyártó Odersun cég gyárának építését. A cég rézalapú vékonyréteg napelemek gyártására szakosodott. Az e téren tapasztalt tervezési és alkalmazási szabadságnak köszönhetően a fotovoltaikus technológia egyre szélesebb körben kerül felhasználásra, ami a napenergia egyre többféle alkalmazását teszi lehetővé.

Együttélés az éghajlatváltozással

Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását ugyan számos intézkedés és finanszírozási forma igyekszik visszafogni, de már az eddig kibocsátott mennyiség is elegendő ahhoz, hogy jelentős hatást gyakoroljon éghajlatunkra. A Bizottság 2009 áprilisában *Együttélés az éghajlatváltozással* címen megjelent Fehér Könyvében szolgál iránymutatással az EU éghajlatváltozás hatásaival szembeni sebezhetőségének csökkentésére vonatkozóan. Mivel a hatások nagy része a helyi földrajzi adottságtól függ, az alkalmazkodást segítő intézkedéseket is gyakran helyi vagy regionális szinten kell majd végrehajtani.

Az EU legsebezhetőbb régiói Dél-Európában, a Földközi-tenger medencéjében, az Unió néhány külső határa és az Északi-sark mentén helyezkednek el. Komoly problémákkal szembesülnek továbbá az árterek, a gleccserek, a szigetek és a tengerparti területek.

A regionális politika keretében biztosított finanszírozás a munkájukat egyébként egymástól függetlenül végző emberek és szervezetek között is kapcsolatot teremt, ily módon hozzájárulva a határon átnyúló, transznacionális és régiók közötti együttműködéshez. Az éghajlatváltozás okozta árvizeket, erdőtüzeket és egyéb katasztrófákat a határok nem képesek megfékezni. Nem véletlen tehát, hogy a regionális politika e téren igen jelentős hozzáadott értéket képvisel.

Az éghajlatváltozás előrejelzésének módszerei

Ahhoz, hogy megfelelően felkészülhessünk a következményekre, elengedhetetlen, hogy helytálló információkkal rendelkezünk a szélsőséges időjárási viszonyok várható hatásáról. Az e téren folyó kutatás szerencsére folyamatosan fejlődik. Hadd adjunk áttekintést a három leggyakrabban emlegetett „forgatókönyvről”:

- A „minden marad a régiben” megközelítésen alapuló A1 forgatókönyv szerint továbbra is a gyors innováció és a nagy tőkeforgalom kerül előtérbe, és háttérbe szorul a fenntarthatóság – ez a legrosszabb eset forgatókönyve.
- A B2 forgatókönyv ennek éppen az ellenkezője. Ez akkor valósulna meg, ha aggodalmainknak érvényt szerezve sikerülne valóban alacsony szén-dioxid-kibocsátású, fenntartható kultúrát kialakítanunk – ez a legjobb eset forgatókönyve.
- Az európai kutatások során leggyakrabban használt A2 forgatókönyv olyan világot vázol fel, amelyben amellet, hogy továbbra is előtérbe helyezzük a szabad kereskedelmet, fontos lépéseket teszünk a fenntarthatóság irányában – ez a középút forgatókönyve.

Nem tehetünk mást, mint hogy alkalmazkodunk

A 21. század elején először ismerjük fel, hogy az, ahogyan a Föld forrásait használjuk, alapvető negatív hatást gyakorol a bolygó ciklusaira – a bolygón jelenleg lakó 6 milliárd ember jelentősen befolyásolja a víz-, a nitrogén-, az oxigén-, és elsősorban a szén-ciklust.

Az éghajlatváltozás mindannyiunkra, sőt a bolygónkon velünk együtt élő fajokra is hatással lesz. Hadd emeljünk ki hármat az éghajlatváltozás hatásának különösen kitétt területek közül, összefoglalva azt is, hogy az EU és a regionális politika mit tesz annak érdekében, hogy az európaiak számára megkönnyítse az említett hatásokhoz való alkalmazkodást:

VÍZ

Az éghajlatváltozás az előrejelzések szerint Európa-szerte jelentős változásokat okoz majd a víz hozzáférhetőségében, melyen belül főleg Dél-Európában fokozódik a vízhiány, és a kontinensen szinte mindenütt nő az árvízveszély.

A vízhiány már ma is Európa lakosságának legalább 11%-át, és területének 17%-át érinti. A közelmúltban tapasztalt tendenciák Európa-szerte a vízhiány jelentős növekedését mutatják.

1998 óta az európai árvizek mintegy 700 halálos áldozatot követeltek, körülbelül félmillió embert tettek hontalanná, és legalább 25 milliárd eurós biztosított gazdasági kárt okoztak. A tengerparti árvizek gazdasági költsége az 50 cm-es vízszintemelkedést figyelembe vevő becslések szerint 18 milliárd euróra tehető, a megfelelő alkalmazkodás azonban jelentősen (évi 1 milliárd euróra) csökkentheti a károk összegét.

Az alkalmazkodási stratégiák nagyban függenek majd a nemzeti és európai vízügyi szabályozás hatályától, illetve attól, hogy a vízgazdálkodást hogyan sikerül más – többek között a mezőgazdaságot és az energiát szabályozó – szakpolitikákba is integrálni. Fontos a rövid távú intézkedések beépítése a víz- és a területi tervezési politika minden területén. Az EU emellett támogatással segíti majd az információk megosztását, és a magán- és közzféra beruházásait ösztönző intézkedéseket.

A regionális finanszírozás konkrét hatásának kiváló példája az „európai területi együttműködés” célkitűzés keretében megvalósuló „Délkelet-Európa” program részeként a dunai árvízveszély csökkentése érdekében beindult transznacionális együttműködési projekt. A kezdeményezés a tudósok, a köztisztviselők, a civil-szervezetek és más érintettek számára közös fórumot biztosítva teszi lehetővé a folyó ártereit felölelő árvízveszélyes területek kockázati térképrendszer kidolgozását, egyértelmű példával szolgálva arra, hogy a regionális alapok hogyan ösztönözhetik a nemzetközi együttműködést. A 6,5 millió eurós teljes költségvetésből 5,1 millió euró ERFA-támogatás volt.

KÖZEGÉSZSÉGÜGY

Az éghajlatváltozás a közegészségre is messzemenő hatást gyakorol. Az ennek kapcsán felmerülő különböző tényezőket tovább súlyosbítja a lakosság elöregedése felé mutató demográfiai tendencia.

Elsődleges problémát jelentenek a hőség miatti elhalálozások. 2 °C-os hőmérséklet-emelkedés a városi területeken 2–3-szorosára növelheti az elhalálozások számát. Ha továbbra is ragaszkodunk a szabad kereskedelemhez, de igyekszünk emellett a fenntarthatóságra is figyelmet fordítani, 2100-ra évente 100 000-rel nőhet a hőség miatti elhalálozások száma. A hideg okozta elhalálozások csökkenését is figyelembe véve ez évente 86 000-rel több elhalálozást jelent.

A második fontos tényező a víz hozzáférhetősége és minősége. 2070-re a vízstressz hatásának kitétt emberek száma 16 és 44 millió között ingadozhat.

A harmadik az élelmiszerekhez és a betegségeket hordozó állatokhoz köthető megbetegedések számának növekedése az olyan területeken, ahol ezek a betegségek korábban nem fordultak elő – fokozatosan terjednek az eddig főleg Észak-Afrika és Európa legdélebbi részeinek meleg éghajlatával párosított betegségek. Elképzelhető, hogy az emberi egészség terén észlelt első változások bizonyos fertőző betegségek – többek között a kórokozó-átvivők (vektorok) által terjesztett fertőzések, köztük a malária és a dengue-láz, és a főleg a melegebb hónapokban előforduló élelmiszer-fertőzések (pl. szalmonella) – földrajzi elterjedésének (hosszúság, szélesség) és szezonális jellegének megváltozására lesznek visszavezethetők.

Az utolsó fontos tényező az egészségügyi infrastruktúra, melyen belül EU-szinten igen jelentős egyenlőtlenségek tapasztalhatók. A 2000 lakosra jutó kórházi ágyak száma a földközi-tengeri térségben a legalacsonyabb, holott ez a térség lesz leginkább kitéve az éghajlatváltozáshoz fűződő egészségi veszélyek hatásának.

ERDŐTÜZEK

2003 és 2004 nyarán Spanyolországban, Portugáliában, Franciaországban, Olaszországban és Görögországban is jelentős erdőtüzek pusztítottak. A fokozódó tűzveszély különböző okok, köztük a városi terjeszkedés, a nem megfelelően szabályozott vidékfejlesztés, a rossz erdőgazdálkodás és a veszélyeztetett területek látogatóinak számában tapasztalt növekedés komplex együttesére vezethető vissza.

Az éghajlatváltozást és hatásait (forróbb, szárazabb hónapok) vizsgálva egyértelmű, hogy elengedhetetlenek a régiók biológiai sokféleségének növelését is magukban foglaló alkalmazkodási stratégiák.

Az erdőtüzek veszélyéhez való alkalmazkodás a figyelemfelkeltés szükségességét is magában foglalja. A nyilvánosság

Mire számíthatunk?

A modellek azt mutatják, hogy az éves középhőmérséklet Európában valószínűleg nagyobb mértékben emelkedik majd, mint a globális középhőmérséklet. Az európai átlagos évi hőmérséklet évszázad végéig jóslat emelkedése az A2 forgatókönyv szerint 2,5–5,5 °C, a B2 forgatókönyv szerint pedig 1–4 °C. Bizonyos régiók az átlagosnál alacsonyabb vagy magasabb hőmérséklet-emelkedést tapasztalhatnak.

Az A2 forgatókönyv esetén a hőmérséklet-emelkedés Európa bizonyos régióiban csak 2 °C lesz, más helyeken viszont a 7 °C-ot is meghaladhatja. A változás Dél-Európát érinti majd a legsúlyosabban, ahol 3 °C és több mint 7 °C közötti tartós hőmérséklet-emelkedést, és nyáron még erőteljesebb felmelegedés várható. Észak-Európa – a forgatókönyvtől és a régiótól függően – 2 °C alatti értéktől 4 °C-ig terjedő hőmérséklet-emelkedést tapasztal majd, amely főleg a telek enyhébbé válásában nyilvánul meg. A hőmérsékleti szélsőségek télen kisebbek, nyáron viszont nagyobbak lesznek.

tájékoztatását és a tűzveszély leküzdését szolgáló politikai eszközök megvizsgálását célzó projektek sorában emelhetjük ki a találó nevű INCENDI projektet. A több mint 4 millió eurós regionális fejlesztési finanszírozást élvező INCENDI a földközi-tengeri térség veszélyeztetett régióit egyesítve biztosított támogatást az erdőtüzekkel kapcsolatos regionális politikák javításához, illetve a jövőben a földközi-tengeri térség szintjén kidolgozásra kerülő egységes politika alapjainak megteremtéséhez.

Európa számos határmenti régiója állapotott meg határmenti vészhelyzeti tervek kidolgozásában, illetve a drága tűzoltó és mentőberendezések erdőtüzek vagy árvizek esetén történő megosztásában. E folyamatot katalizátorként segítették elő az INTERREG és az európai területi együttműködési programok.

Az EU intézkedéseket tesz a kibocsátások csökkentése érdekében

Amellett, hogy megpróbáljuk leküzdni az eddigi kibocsátások hatásait, legfontosabb feladatunk az, hogy csökkentjük a jelenlegi kibocsátások szintjét. A kibocsátások szintjében rejlik ugyanis a kulcs a globális felmelegedés mérsékléséhez, és a fent részletezett válságok hatásának csökkentéséhez.

Az energiaügyi és éghajlatváltozási csomag kiválóan szemlélteti az EU elkötelezettségét arra, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése terén ambiciózus célokat tűzzön maga elé. A 2008 decemberében elfogadott csomag értelmében az EU vállalja, hogy az 1990-es szinttel szemben 20%-kal csökkenti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, 8%-ról 20%-ra emeli a megújuló energiaforrásokból nyert energia mennyiségét, és 20%-kal javítja az energiahatékonyságot, ami a 2006-os szinttel összehasonlítva a fogyasztás 13%-os csökkentését jelenti – mindezt 2020-ra.

A megállapodás központi eleme az energiaügyi és az éghajlatváltozási politikák közötti összhang fontosságának felismerése. A megállapodás kihangsúlyozta az éghajlatváltozással kapcsolatos „határozott és azonnali cselekvés” szükségességét, és aláhúzta

„azon stratégiai cél elérésének alapvető fontosságát, amely szerint a globális hőmérséklet-emelkedés legfeljebb 2 °C-kal haladhatja meg az iparosodás előtti értéket”.

A kibocsátásokkal kapcsolatban 2012 és 2020 között alkalmazandó megközelítést az ipar számára CO₂-kibocsátási egységek vásárlását biztosító kibocsátás-kereskedelmi rendszert tovább bővítő és átláthatóbbá tevő új javaslat tette egyértelműbbé. Ennek kiegészítéseként született meg az új megújuló energia irányelv, amely jogilag kötelező érvényűvé teszi azt a kötelezettségvállalást, amely szerint 2020-ra az EU energiatermelésének 20%-a megújuló forrásokból kell hogy származzon, és a közlekedésben használt üzemanyagok 10%-a bioüzemanyag kell hogy legyen.

Az e téren tett konkrét intézkedések

Míg a politikaformálók igyekeznek irányt mutatni a célok kitűzése, azok megvalósítási módjának meghatározása és a változás finanszírozása terén, ahhoz, hogy sikerüljön elémünk a szükséges csökkentést, életmódunk alapvető megváltoztatására van szükség.

Európa-szerte egyre többen ébrednek rá arra, hogy most kell cselekednünk. A várostervezők az Európa Zöld Fővárosa díjjal elismert „zöld városokat” hoznak létre. A büszke díjnyertesek között szerepel például Stockholm, amely szeretne 2050-re teljesen megszabadulni a fosszilis energiahordozóktól, és Hamburg, amely kibocsátásának 80%-os csökkentését tervezi, szintén 2050-re.

Anglia keleti részén az „alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdasági növekedés” témája minden részletében áthatja a régió versenyképességi és foglalkoztatási programját. A régió felismerte, hogy a program a tervezés és az innováció terén fontos lehetőségeket rejt magában. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátással kapcsolatos kezdeményezésektől a tiszta technológiák ösztönzésén át a megújuló energia terén tevékeny ágazatokig minden olyan új módszert magában foglal, amely megoldást nyújthat a kibocsátás-csökkentés sürgető problémájára. A program a regionális alapokból származó 73 millió eurós támogatást élvez.

A Polgármesterek Szövetsége az energiacsomagban előirányzott ambiciózus célkitűzéseket is túl szeretné lépni. A lakosság 80%-a városokban él, és az energiafogyasztás mintegy 80%-a ezekre a területekre összpontosul. Abból a meggyőződésből kiindulva, hogy a helyi hatóságok központi szerepet játszanak az éghajlatváltozás mérséklésében, a Polgármesterek Szövetsége konkrét projekteket indít az úttörő városokban, melyek fokozott energiahatékonyság és tisztább energiatermelés és -felhasználás útján csökkentik a kibocsátást.

A részvételre jelentkező városok egyetértenek tevékenységük folyamatos ellenőrzésével, illetve azzal, hogy előrehaladásukról beszámolóval tartoznak kollégáiknak. Argentínától Ukrajnáig a városok közigazgatási szervei igyekeznek mindenütt egyre többet tenni polgáraik életmódjának megváltoztatása érdekében.

JEREMY RIFKIN

EU-szaktanácsadó és a Harmadik Ipari Forradalom Globális CEO Üzleti Kerekasztal (Third Industrial Revolution Global CEO Business Roundtable) elnöke

Jeremy Rifkin az Európai Unió szaktanácsadója, a Wharton School vezetőképző programjának tanára, és a Harmadik Ipari Forradalom Globális CEO Üzleti Kerekasztal elnöke. A CEO Üzleti Kerekasztalt a magukat a globális gazdasági helyreállítás, az energiabiztonság és az éghajlatváltozás hármaskihívásának leküzdését célzó Harmadik Ipari Forradalom négy pillérének bevezetése mellett elkötelező, vezető észak-amerikai és európai világvállalatok 100 vezérigazgatója (CEO) alkotja.

„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”: a hatóságoknak milyen stratégiai változásokat kell előmozdítaniuk ahhoz, hogy fenntarthatóbb fejlődési formát biztosíthassanak korlátozott erőforrásokkal rendelkező világunkban?

A „Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” felszólítás soha nem volt még ennyire időszerű. Három eddig még soha nem tapasztalt kihívással kell szembenéznünk: összeomlóban van a gazdaságunk alapját alkotó második ipari forradalom; a fosszilis energiaforrások korának alkonyát éljük, és az éghajlatváltozás mezőgazdaságra gyakorolt valós idejű hatása miatt egymilliárdra nő az éhezők száma. A hitelválság is csak azt jelzi, hogy a jelenlegi gazdasági modell nem tartható fenn. Ha további bizonyítékot szeretnénk, elég, ha megnézzük, mi történik, ha az olaj hordónkénti ára 147 dollár fölé emelkedik: a gazdaság egyszerűen leáll. E hármaskihívást csak a gazdaság merőben új megközelítésével, és új játékszabályokkal leszünk képesek leküzdni.

Az EU 400–450 milliomod térfogatrésznek (ppmv) megfelelő, ambiciózus csökkentési célkitűzés mellett foglal állást abban a hitben, hogy ezzel – világszinten megvalósítva – 2 °C körüli értéken tarthatja a hőmérséklet-emelkedést. Az új adatok azonban azt mutatják, hogy ez rendkívül optimista elképzelés, és hogy az emelkedés valószínűleg a 6 °C-ot is elérheti, ami a következő században az emberi nem végét jelentheti.

A szén-dioxid-kibocsátás legfontosabb forrásai az épületek. Ez fordítva kell hogy legyen – minden épületnek magának kell majd megtermelnie az energiáját. Bolygónk minden négyzetmétere kínál valamilyen megújuló energiaforrást: nap-, szél- vagy geotermikus energiát, hulladékból termelt hőt, árapály- vagy hidroelektromos energiát, hogy csak néhányat említsünk. Ma már ahhoz is megfelelő technológiával rendelkezünk, hogy a többletenergia tárolása útján folyamatos ellátást biztosítsunk, és az internet és az ahhoz csatlakozó számítógépek használatában a megosztott hálózat kialakítására is jó példát találunk. Ma már semmi sem akadályozza a teljesen megosztott rendszer létrehozását.

Ha az energia új formái a kommunikáció új módjaival párosulnak, az általában forradalmi változásokat von maga után: az írás a földművelő életmódra való áttérés idején alakult ki, a gőz felfedezésekor indult be a nyomtatás, a fosszilis tüzelőanyagok és az uránium formájában megtalált centralizált energiaforrásokra való áttéréssel együtt pedig a kommunikáció is centralizált formát öltött, melyen belül a telefonok és a faxok mögött

telekommunikációs óriások húzódnak meg. Ma már azonban itt az internet, és az embereket semmi sem gátolja abban, hogy globálisan gondolkodjanak, és lokálisan cselekedjenek. Egymilliárdan cselekszenek lokálisan akkor, mikor kapcsolatba lépnek a világ másik végén élő barátaikkal. Amit jelenleg tapasztalunk, így nem más, mint a megosztott energia kifejlődése a megosztott kommunikációval párhuzamosan – a harmadik ipari forradalom és a jelenlegi helyzetünkben kivezető egyetlen út.

Ha egyvalamit globálisan megváltoztathatna jelenlegi tevékenységeinkben, mi lenne az?

Egy dolog, amit azonnal meg kell tennünk, az az, hogy a költségvetési forrásokat a magánszféra eszközeivel kiegészítve biztosítjuk egy merőben új gazdasági jövőkép kialakulását, vagyis olyan következetes játékszabályok megfogalmazását, melyek az energia megosztását célzó új gazdasági infrastruktúrát irányoznak elő.

A vállalkozások szempontjából mindez rengeteg lehetőséget rejt magában. Az új típusú épületek és a hidrogéntárolók építése, a 21. század új hálózati rendszereinek kifejlesztése számos új munkahelyet jelenthet. Mindebbe a közlekedés is bekapcsolódik, hiszen javában folyunk tárgyalások a nagy autógyártó cégek és az áramszolgáltatók között, akik a tervek szerint 2014-től dobják majd piacra első árammeghajtású autóikat. Az ember csak bedugja a konnektorba, feltölti a háza által termelt energiával, és már mehet is. Útközben újra feltöltheti más épületek többletenergiáját felhasználva. Intelligens elosztás, helyi termelés. A decentralizált hálózati rendszer részeként működő több milliárd apró generátor jóval több áramot termel, mint azok az elavult erőművek, melyek a kipusztulás küszöbére juttatnak minket.

És most az egyszer még a fejlődő világ is nyertesként kerülhet ki a dologból, hiszen a napenergia számukra gyakran csak egy karnyújtásnyira van, és 30%-uknál még szó sincs bármilyen hálózat létezéséről, így tiszta lappal indulhatnak. Kiváló alkalmuk nyílik arra, hogy az észak/dél partnerségek felhasználásával új, tiszta technológiát vezessenek be.

Mindez időben megvalósítható?

Nem tudom, hogy elég gyorsak leszünk-e. Az emberi tudatot kell megváltoztatnunk – a geopolitikai gondolkodást bioszférá-gondolkodás kell hogy felváltsa. A felvilágosodás Európa nagy részén a középkorból az iparosodás időszakába való áttéréshez kapcsolódott. Ma ismét új filozófiai alapokra van szükségünk. Ha a kommunikáció és az energia különböző formái egymással párhuzamosan újulnak meg, ez egyfajta katalizátorként járul hozzá egy új tudat kialakulásához, és azok számára, akik az internettel együtt nőttek fel, a világ olyan hely, ahol minden kapcsolatban áll egymással. Bolygónkat egymástól élesen elkülönülő civilizációk lakják, és a bioszféra az egyetlen olyan dolog, amelyet mindannyian kénytelenek vagyunk megosztani egymással.

A 21. század információtechnológiai rendszerein alapuló, hibrid gazdasági jövőképre van szükségünk. Ezt a jövőképet pedig csak úgy tudjuk megvalósítani, ha a kormányok részéről pénzügyi tőke beruházása terén tett, és valóban be is váltott kötelezettségvállalás a társadalom részéről társadalmi tőke beruházása terén tett egyenrangú kötelezettségvállalással párosul. És ahhoz, hogy ez sikerüljön, azonnal munkához kell látnunk.

CHITRA NADARAJAH

Chitra Nadarajah, a Hampshire Megyei Tanács környezetvédelmi főtanácsosa

Chitra Nadarajah, a Hampshire Megyei Tanács környezetvédelmi főtanácsosa korábban projekt-menedzserként irányította az ESPACE néven beindított öt éves INTERREG-projektet, amely jelentős áttörésnek számít a területi tervezés és az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás terén.

„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”: a hatóságoknak milyen stratégiai változásokat kell előmozdítaniuk ahhoz, hogy fenntarthatóbb fejlődési formát biztosíthassanak korlátozott erőforrásokkal rendelkező világunkban?

A hatóságok számos szinten felelnek a területi tervezésért, kezdve az országos szinttől egészen a helyi szintig. A területi tervezés alapvető szerepet játszik abban, hogy sikerüljön összehangolni az egymással versengő igényeket a különböző tényezők, köztük a gyors gazdasági fejlődés, a népességnövekedés és a közelmúltban tapasztalt éghajlatváltozás nyomásának kitétt földterületeinkkel és természeti erőforrásainkkal való gazdálkodás, és azok felhasználása terén. Fontos, hogy már most megpróbáljunk alkalmazkodni a változó körülményekhez, hisz társadalmi, gazdasági és környezeti rendszereinket csak így tudjuk megfelelően felkészíteni az éghajlatváltozás elkerülhetetlen következményeire. Az alkalmazkodás legkézenfekvőbb szintje a helyi szint, a helyi hatóságoknak így kiváló lehetősége nyílik arra, hogy a közösségek vezetőiként fellépve helyi szinten támogassák az éghajlatváltozással kapcsolatos politikákat és intézkedéseket.

A területi tervezés rendkívül fontos szerepének felismerése adta az alapot a transznacionális partnerek egy csoportja által ESPACE („Európai területi tervezés: alkalmazkodás az éghajlati eseményekhez”) néven kidolgozott, és egyértelmű áttörést jelentő öt éves projekt beindításához, amely az Európai Bizottság INTERREG IIIB Északnyugat-Európa programja, az ESPACE Partnerség és a

Közösségek és Önkormányzatok Minisztériuma által biztosított támogatással valósult meg.

Az ESPACE főleg azzal gyakorolt hatást a területi tervezés elméletére és gyakorlatára, hogy javaslattal szolgált az éghajlatváltozás területi tervezési szakpolitikákba, folyamatokba és gyakorlatokba való beépítésének módjára vonatkozóan. A „Tervezés változó éghajlat mellett” című végső projektstratégia 14 javaslatot fogalmaz meg arra vonatkozóan, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás hogyan integrálható a területi tervezésbe. A stratégia három alapelve:

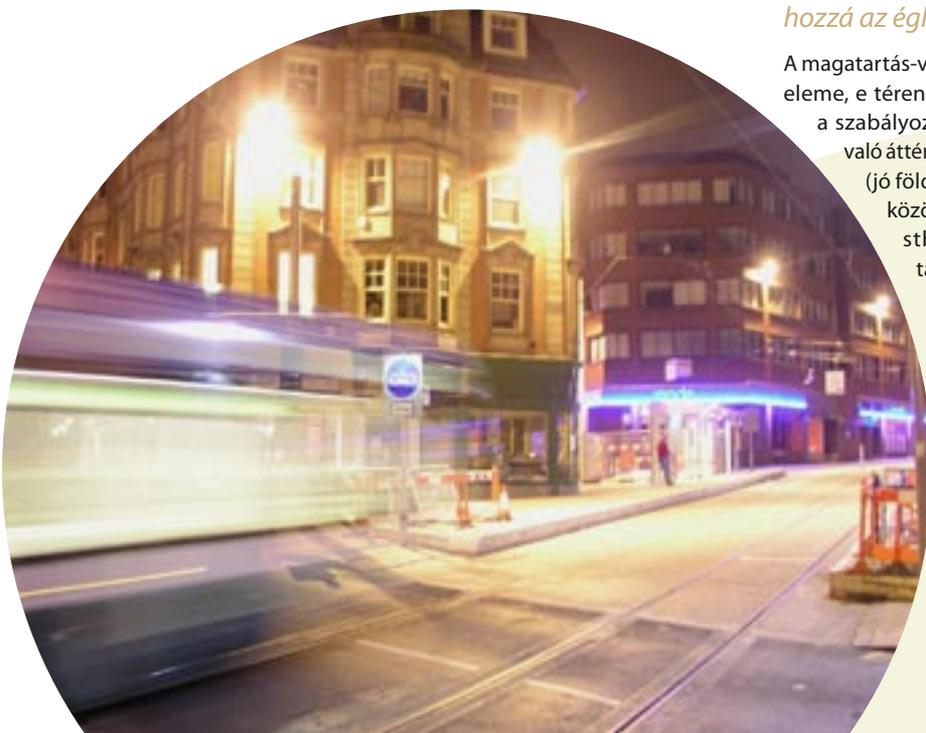
- Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást tekintsd mindig a területi tervezés egyik fő célkitűzésének
- Tudd, hogy mik az éghajlati rizikók, és tekintsd így a tervezési időszakon túlra is
- Az alkalmazkodás területi tervezésbe való integrálásához alkalmazd együtt a változás- és kockázatmenedzsment megközelítést

Ha egyvalamit globálisan megváltoztathatna jelenlegi tevékenységeinkben, mi lenne az?

Bár az alkalmazkodás az éghajlatváltozásra adott válasz nélkülözhetetlen eleme, a hatások erősödésével egyre nehezebb, és egyre kevésbé fenntartható lesz majd együtt élni az éghajlatváltozással. Éppen ezért rendkívül fontos, hogy fő prioritás legyen az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése. Az én első intézkedésem ezért egy olyan rendelet lenne, amely politikai támogatást biztosít az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológia fejlesztéséhez, és főirányként való érvényesítéséhez. Határozott kormánypolitika, irányítás, támogatás és finanszírozás nélkül az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiára való áttérés nem lesz elég gyors ahhoz, hogy csökkentse az éghajlatváltozás veszélyét. Állami beavatkozás nélkül annak is kicsi az esélye, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák megfelelő időn belül üzletileg életképesek váljanak.

Ön szerint a magatartás változása hogyan járulhat hozzá az éghajlatváltozásra adott válaszhoz?

A magatartás-változás az éghajlatváltozásra adott válasz alapvető eleme, e téren is fontos azonban az ösztönzés, a támogatás és a szabályozás. A személygépkocsiról a tömegközlekedésre való áttérést például megfelelő, költségtakarékos és hatékony (jó földrajzi lefedettség, a különböző közlekedési formák közötti megfelelő összeköttetés, nem túl időigényes stb.) tömegközlekedési infrastruktúrával kell támogatni. Nem hiszem, hogy a magatartás-változás megfelelő méreteket ölthet anélkül, hogy azt ösztönző és szabályozó intézkedésekkel segítenénk elő (pl. adókedvezmények és -bírságok, új díjszabási rendszerek).

ALAIN HUBERT

A Nemzetközi Sarkkutató Alapítvány (IPF) alapító elnöke és a déli-sarki Erzsébet Hercegnő Kutatóállomás kezdeményezője

„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”: a hatóságoknak milyen stratégiai változásokat kell előmozdítaniuk ahhoz, hogy fenntarthatóbb fejlődési formát biztosíthassanak korlátozott erőforrásokkal rendelkező világunkban?

A hatóságok első teendője az kellene hogy legyen, hogy a helyi szintű intézkedések elősegítése érdekében szélesebb hatáskört, több eszközt és nagyobb függetlenséget biztosítsanak a régióknak és a városoknak, hiszen a világ népességének nagy része számára ezek biztosítják a lakókörnyezetet. A városok kétségtelenül arcvonalat képeznek a fenntarthatóságért folyó küzdelemben.

A fejlett világ városaiban főleg az energiafogyasztás és az energiatermelés számít fontos kihívásnak. A fejlődő világ városainak viszont a gyors városiasodás, a levegőszennyezés szabályozása, a megfelelő infrastruktúra biztosítása és a nem kielégítő higiéniai körülmények javítása jelenti a legnagyobb problémát.

A hatóságoknak megfelelő eszközöket kell biztosítaniuk a városi közigazgatási szervek számára ahhoz, hogy a következő évtizedben pontosan körülírt célokat valósíthassanak meg. Fontos, hogy a fejlett világ lakói – akik jórészt maguk felelnek a globális felmelegedésért – felismerjék, hogy intézkedést tenni nem más, mint bekapcsolódni egy új gazdasági és társadalmi dinamikába. A fejlett országoknak cselekedniük kell, és támogatniuk kell a fejlődő országokat, anélkül, hogy tőlük ugyanezt várnák el.

Nem szabad megfeledkezni arról, hogy hosszú távon csak akkor lehet szó globális megoldásról, ha drasztikusan megváltoztatjuk energiafogyasztási szokásainkat, és hogy hosszú távú magatartásváltozás csak – helyi szintről kiinduló – tájékoztatás és pozitív kampányok útján érhető el.

Ha a kormány helyében dönthetne, mi lenne az első rendelet, amit elfogadna?

Ahhoz, hogy az Európai Unió valóban példát tudjon mutatni, 2030-ra 80%-kal kell csökkentenie az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását. A technológiától az érett közvéleményig Európának minden eszköze megvan arra, hogy beindítsa a zöld ipari forradalmat.

E célok megvalósításához nemcsak korlátozásokra és kereskedelemre, de valódi ösztönzőkre és nem kikerülhető visszatartó intézkedésekre is szükség van. Fokozatosan egyre nagyobb adót kell kivetni a szén-dioxid-kibocsátásra, és ezzel egyidejűleg célirányos kutatástámogatással és a háztartások számára biztosított kedvezményekkel kell ösztönözni az alternatív kezdeményezéseket.

Fontos, hogy a zöld vállalkozásokba való beruházást is ösztönzőkkel segítsük elő. A változás érdekében elsősorban az intézményi beruházókat, és nem a vállalatok vezetőit kell megcéloznunk, akikben lehet, hogy kialakult a jövőkép és a tenni akarás, fő céljuk mégis az, hogy hasznot termeljenek részvényeseik számára.

2009 márciusában nyílt meg a világ első „zéró-kibocsátású” állomásának számító Erzsébet Hercegnő (Princess Elisabeth Antarctica) Kutatóállomás. Miért volt fontos a Nemzetközi Sarkkutató Alapítvány (IPF) számára, hogy a távoli Déli-sarkon a fenntartható fejlődés mellett döntsön?

A sarki régiók tanulmányozása rendkívül fontos a Föld éghajlati rendszerének jobb megértéséhez.

A rendelkezésre álló zöld technológiákat alkalmazó állomás megújuló energiaforrások, passzív házépítési technikák, teljes vízkezelő rendszer és intelligens villamosenergia-hálózat felhasználásával működik, így biztosítva energiafogyasztása csökkentését és a zéró-kibocsátási cél megvalósítását. A Madridi Jegyzőkönyvben foglaltak szerint tisztább energia felhasználásával igyekszünk minimálisra csökkenteni a környezetre gyakorolt hatást, ami nemcsak számunkra, de bolygónk számára is jóval kedvezőbb.

E megközelítés alkalmazásával sikerült bizonyítanunk, hogy megfelelő ambícióval, kitartással és a rendelkezésre álló szakértelemmel képesek vagyunk konstruktív választ adni az éghajlatváltozás kihívására. Ha ez a Déli-sark szélsőséges éghajlati körülményei között lehetséges, a világ bármely más részén is lehetőség kell hogy legyen arra, hogy zéró-kibocsátásra törekedjünk.

„A technológiától az érett közvéleményig Európának minden eszköze megvan ahhoz, hogy beindítsa a zöld ipari forradalmat.”

Dr. JUERGEN KROPP

A Potsdami Éghajlati Hatáskutató Intézetnél 30 tudós közreműködésével létrejött, és az alkalmazkodás, a mérséklés és a fenntartható fejlődés problémakörének összegegyeztetését célul kitűző Észak–Dél Csoport vezetője

„Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan”: a hatóságoknak milyen stratégiai változásokat kell előmozdítaniuk ahhoz, hogy fenntarthatóbb fejlődési formát biztosíthassanak korlátozott erőforrásokkal rendelkező világunkban?

Öszintén és röviden megfogalmazva: a döntéshozatal új formájára van szükségünk. Ez magában kell hogy foglalja a politikai döntések és az éghajlatváltozás hosszú távú aspektusait mérlegelő stratégiai környezeti értékelést, és azt is, hogy konkrét számok helyett tágabb összefüggésekben gondolkodjunk.

A jelenlegi döntéshozatali stílus – legalábbis látszólag – konkrét mennyiségi megállapításokon alapszik. A természet és a környezet komplexitását figyelembe véve el kell fogadnunk, hogy munkánkat esetleg gyenge előrejelzések alapján kell végeznünk.

Az éghajlatváltozás a világ számos régiójában lesz negatív hatással az életkörülményekre. Az ebben rejlő kihívás méreteit kiválóan érzékelteti az alábbi egyszerű példa: az utolsó jégkorszak végén, mintegy 18 000 évvel ezelőtt, a globális középhőmérséklet 5000 év alatt kb. 8 °C-ot emelkedett. Jelenleg, a legrosszabb eset forgatókönyve szerint a hőmérséklet akár 5–6 °C-ot is emelkedhet mindössze 100 év alatt, ami legalább 25-ször gyorsabb, mint a legutóbbi nagy felmelegedés. A kérdés az, hogy rendkívül sokféle társadalmunk, infrastruktúránk, mezőgazdaságunk vagy ökoszisztémáink képesek-e megbirkózni egy ilyen gyors változás nemkívánatos mellékhatásaival. Mindenképpen fel kell készülnünk az előttünk álló eseményekre.

Ha a kormány helyében dönthetne, mi lenne az első rendelet, amit elfogadna?

Általánosságban először is a politikaformálás és a tervezés dinamikusabb szervezését javaslom. A jelenlegi döntéshozatal túl merev ahhoz, hogy megfelelően reagálhasson az éghajlattal kapcsolatos katasztrófákra. Gyakran tapasztaljuk például, hogy ugyanazonokon a veszélyeztetett területeken csak azért épülnek újra települések, mert olyan jogilag kötelező érvényű fejlesztési tervek vannak érvényben, melyeket nem lehet egyszerűen megváltoztatni. E téren mindenképpen paradigmaváltásra van szükségünk, ami jelentheti például olyan kompenzáló elemek kidolgozását, amelyek lehetővé teszik a települések vagy iparok veszélyeztetett területekről biztonságosabb régiókba való áthelyezését.

Ha az energia lenne a hatásköröm, biztos, hogy átmeneti stratégiák kidolgozásával próbálnám egyengetni az utat a fenntartható fejlődés felé. Fontos, hogy tudjuk, hogy a ma kibocsátásai jelentik majd a holnap problémáit.

Ha a fejlesztéspolitika lenne a hatásköröm, azt próbálnám meg biztosítani, hogy a fejlődő országok tisztességes körülmények között férhessenek hozzá a fenntartható technológiákhoz.

Regionális tervezésért felelős politikusként pedig olyan infrastruktúrát javaslom, amely megfelelően támogatja az információk megosztását és cseréjét. Az érdekelt felek gyakran szembesülnek hasonló problémákkal az éghajlatváltozás kapcsán, de nem osztják meg egymással tapasztalataikat és tudásukat. Ez gyakran jár külön költséggel az adatok ellenőrzése és értelmezése terén, ami jelentősen csökkenthető például egy olyan webes platformmal, amely könnyen értelmezhető, és továbbítható formában közli az információkat.

Mit remél az éghajlati kihívás kapcsán a következő évtizedre vonatkozóan?

Természetesen azt, hogy sikerül megelőznünk, hogy túllépjük az előirányzott 2 °C-ot, és hogy mindenkinek biztonságos életkörülményeket tudunk biztosítani. Ez nem könnyű feladat, bár mára már mintegy 100 ország hagyta jóvá azt a célkitűzést, hogy a 21. század végére ne lépjük túl a 2 °C-os hőmérséklet-emelkedést.

Az intézkedésekre azonban csak viszonylag rövid idő áll rendelkezésre, hiszen számos dolgot kell egymással párhuzamosan megoldanunk.

Egy többek között intézetünk tudósaiból álló nemzetközi kutatócsoport nemrégiben közölt becslése szerint ahhoz, hogy ne lépjük túl az előirányzott 2 °C-ot, két dologra van szükség: arra, hogy 2010-ben stabilizáljuk, 2010 után pedig évente 2%-kal csökkentjük a kibocsátásokat. Ez megvalósíthatónak tűnik, feltéve persze, hogy a koppenhágai konferencia ehhez mandátumot biztosít – amit őszintén remélek. Ha az emissziók szintjét csak 2020 körül sikerülne stabilizálni, évi 6%-os csökkentésre lenne szükség ahhoz, hogy ne lépjük túl a 2 °C-os célt – ez pedig több mint egy Kiotói Jegyzőkönyv évente.

A különböző országok szerepét úgy mérhetjük fel legkorrektebben, hogy az egy főre jutó kibocsátást vesszük figyelembe. Az USA-polgár kibocsátása ~24 tonna CO_{2eq}/fő/év, a kínaié csak 4, az európaié 10–12, a legszegényebb és legkevésbé fejlett országok polgáráé viszont mindössze kb. 0,1 tonna. Ahhoz, hogy a 2 °C-os érték alatt maradjunk, 2050-re 2 tonna CO_{2eq}-re kell csökkentenünk az egy főre eső éves kibocsátást. A számok egyértelműen mutatják, hogy hol van szükség az intézkedésekre.

Mindenképpen számítok arra, hogy a kormányok vállalják az e téren rájuk háruló felelősséget, és hogy az év során később megrendezésre kerülő koppenhágai csúcson valóban sikerül majd előrelépést tenni. Fontos, hogy így legyen, hiszen az emberiségnek nincs más választása.

” Mindenképpen számítok arra, hogy a kormányok vállalják az e téren rájuk háruló felelősséget, és hogy az év során később megrendezésre kerülő koppenhágai csúcson valóban sikerül majd előrelépést tenni. Fontos, hogy így legyen, hiszen az emberiségnek nincs más választása. ”

GÜSSING: AHOL ÉRDEMES VOLT ZÖLD JÖVŐRŐL ÁLMODNI

Az Ausztria délkeleti csücskében fekvő Güssing (magyar nevén Németújvár) 15 év alatt gazdaságilag elmaradott városból megújuló energiára alapozott, virágzó, előrettekintő várossá alakult át. Hő- és áramellátás terén önellátóvá vált, megtermelt fölöslege értékesítésével pedig többletjövedelemre tehet szert. Így szerzett bevétele 2005-ben elérte a 13 millió eurót. Az élenjáró technológia és a helyi hatóságok – ezen belül is elsősorban Peter Vadasz polgármester – elkötelezettsége felgyorsította a változás ütemét, és világszerte nevet szerzett Güssingnek.

Megújuló energia programok Güssingben

Időtartam: 2000–06

- 15,8 millió euró az ERFA-tól
- 20,9 millió euró a részt vevő szervezetektől/hatóságoktól
- 5,1 millió euró nemzeti forrásokból

Az európai régiók fenntartható fejlesztését célzó Biomassza Energia Nyilvántartás (*Biomass Energy Register, BEr*) abban lesz a helyi közösségek segítségére, hogy fenntartható módon, helyileg rendelkezésre álló biomasszaforrásokra alapozva tervezhessék meg energiaellátásukat. A projekt először az Egyesült Királyság, Lengyelország, Németország és Olaszország négy modellrégiójában kerül majd bevezetésre.

A „Make it Be” kezdeményezés az integrált bioenergia-láncok európai szintű kifejlesztését támogatja. A hangsúly itt mindenekeelőtt a bioenergiában rejlő lehetőségek teljes körű kihasználására kerül.

Amellett, hogy Güssing a siker kiváló gyakorlati példája, státuszának köszönhetően az EEE számos különböző hálózatban és nemzetközi projektben kap tanácsadó szerepet. Hadd emeljük ki ezek közül a négy legfontosabbat

A megújuló energiaforrások révén nyert gazdasági erő mellett a város az ökoturizmusnak köszönhetően is számos kiegészítő előnyt élvez.

Helyileg fenntartott lendület

Hogyan működik?

Güssing gondosan számba vette természeti erőforrásait, és megújuló energia programját a helyileg jelentős mennyiségben rendelkezésre álló fára, illetve mezőgazdasági termelésre alapozta.

A Megújuló Energia Európai Központjának (EEE) 1996-os megalapításával a város a kutatás és fejlesztés terén is vezető szerepet vállalt. E téren elért kiválóságának köszönhetően az EEE mára világhírnévre tett szert. A központ koordinálja a güssingi régió valamennyi energiavonatkozású tevékenységét, előadásokat és képzéseket tart a megújuló energiáról, sőt körutakat szervez az „Eco Energy Land” néven emlegetett, 10 önkormányzattal álló környező régióban.

A güssingi modell biomassza-alapú, decentralizált erőművek hálózatából áll. Ezek biztosítják a város áramellátását, és fűtik a magán- és középületeket.

A teljes egészében helyi nyersanyagokra támaszkodó rendszer jelentős hozzáadott értéket jelent a helyi termelők számára, és emellett fenntartható erdőgazdálkodást biztosít. A güssingi erőműhálózat összesen 24 megawatt hő- és 4 megawatt villamosenergia-termelő kapacitást valósít meg, és ezzel évente 50 000 MWh hőt és 30 000 MWh elektromos áramot állít elő.

A güssingi modell kiválóan áthelyezhető más országokba, és akár a világ más részeire is. Lényege a helyi erőforrások és a fenntartható, innovatív technológia egyszerű kombinációja. Reinhard Koch, az EEE igazgatója, a közelmúltban ismertette a modellt az Egyesült Nemzetek bécsi találkozóján, és még a Srí Lanka-i kormány részéről is nagy volt az érdeklődés.

Az elmúlt 15 év sikertörténete Ausztria más régiói számára is ösztönző példával szolgált. A 28 000 lakost számláló környező régió több tucat biomassza-erőművel szeretné 2010-re megvalósítani a szén-dioxid-mentességét, és a CO₂ - kibocsátás 85%-os csökkentését magában foglaló, ambiciózus célkitűzést.

A güssingi modell egy olyan dinamikus folyamat, amely szakértelem és hatékonyság terén folyamatosan új célkitűzéseket biztosít. A következő kihívást az élelmiszer-termeléssel nem versengő agroüzemanyagok kifejlesztése jelenti a város számára.

A RENEWED projekt a bioenergia-körzetek európai hálózatának létrehozására irányul. A kezdeményezés megvalósíthatósági tanulmányok és fejlesztési projektek útján igyekszik majd biztosítani a helyi közösségek bevonását és a lehetőségek tudatosítását a közigazgatás valamennyi szintjén.

A 2009 januárjában az INTERREG IVB program részeként beindított Coach BioEnergy projekt célja a fenntartható biomassza-felhasználás előmozdítása a közép-európai térségben.

LA RÉUNION –

A SZIGET, AMELYNEK KÜLDETÉSE VAN

A Franciaországhoz tartozó La Réunion szigete még ma is trópusi paradicsomnak számít – e paradicsomot azonban komoly veszély fenyegeti. A globális felmelegedés itt igen erősen érezteti majd hatását, a szigetlakók azonban készek bátran szembenézni a kihívással. Ahelyett, hogy közömbösen vagy beletörődően reagálnának, teljes gőzzel vetik bele magukat a megújuló energia világába.

A Panorama La Réunion-ra ellátogatva próbálja felmérni, hogy mennyire megvalósítható a 2025-re energiatartótlanságot eloirányzó célkitűzés, és megvizsgálja a sziget azon állítását, amely szerint fotovoltaikus energia terén világvezetőnek számít. Ha ez így van, akkor az egy ember kitartásának köszönhető.

Az álmodó valóra váltó és új ipart teremtő regionális finanszírozás

Alain Orriols 21 éve lakik a szigeten, és röviddel érkezését követően saját villamosipari céget alapított. Ahogy nőtt a népesség és a sziget kereskedelmi szektora, neki is egyre jobban ment az üzlet, és hamarosan tovább bővítette cégét, több dolgozót vett fel, és egyre több szerződést teljesített. Nem volt már messze a nyugdíjtól, mikor a megújuló energiaforrásokban új szenvedélyre talált. Eladta cégét, és minden vagyonát egy innovatív projektbe fektette be. „A napelmele nagyszerű ötletnek tűnt, hiszen adott volt a szükséges tetőfelület, a napfény és az áramigény. Vágjunk hát bele, gondoltam” – emlékszik vissza Alain Orriols.

Bekopogtatott hát az ipari létesítményekhez, és megpróbálta rábeszélteni őket, hogy bocsássák rendelkezésre tetőfelületüket. Nem tapasztalt ugyan azonnal lelkesedést, de nem adta fel, hisz a dolog lényege számára részben abban rejlett, hogy sikerüljön a helyzetet megváltoztatva merőben új dolgot beindítani. Mivel a nagy tetőkkel nem jutott messzire, úgy döntött, hogy arra koncentrál, amihez könnyebben hozzáférhet, és hamarosan egymás után jelentek meg az általa szállított napelmelek a barátok és a családtagok házaiban és különböző áruházakon, melyeket kis csapata segítségével Alain Orriols maga helyezett el. Miután mindenét új szenvedélyébe beruházta, nem tudott egyenesbe jönni, és mikor eljutott arra a pontra, hogy minden ezen állt vagy bukott, ötletét a legfelsőbb szintre vitte, és bemutatta Paul Verges-nek, a La Réunion régió elnökének.

Két nappal később megkapta a szükséges finanszírozást, és egy évvel később már partnerkapcsolatban állt a SIDEC nevű francia multinacionális céggel, mellyel 2009-ben elnyerte a RegioStars innovációs díjat a fotovoltaikus panelek francia területen található akkori legnagyobb koncentrációjáért. A 13 000 m² felületen 999 kWc kapacitást biztosító panelek 750 háztartás áramfogyasztásának megfelelő mennyiségű áramot termeltek.

A tisztább energia új munkahelyeket teremt

A szektor 2000 óta több mint 600 embernek biztosított munkát a szigeten. Philippe Berne, a Regionális Tanács alelnöke szerint ez lehet, hogy első hallásra nem tűnik soknak, Franciaország egészére kivetítve azonban nem kevesebb mint 50 000 munkahelyet jelentene. „A munkahelyteremtés kreatív módja” – magyarázza.

Philippe Berne elutasítja azt az elképzelést, amely szerint a megújuló energiaforrások drágábbak. „Fontos, hogy mindent figyelembe vegyünk, ideértve az e téren teremtett munkahelyeket, és a növekedést is. Globális elemzésre van szükség. Nem ragadhatunk le egyetlen mérlegelszámolás végösszegénél.” Meggyőződése, hogy a sziget tudja, mi a követendő irány. „Lehet, hogy első látásra drágábbnak tűnik, de ez a jövő” – teszi hozzá.

A kihívások – topográfia, éghajlat és infrastruktúra

Az energiatartótlanságra való törekvés külön kihívásokkal szembesíti La Réunion szigetét. Az áram hálózatra csatlakoztatását szakadékok, hegységek és egyéb tényezők nehezítik meg. A 80-as és 90-es években létrehozott, korábbi berendezések viszonylag egyszerűek voltak, és elszigetelt családokat szolgálták ki. A sziget emellett ciklonzónában fekszik, így a tetőkre szerelt berendezéseknek szélsőséges időjárási körülményekkel, és akár 280 km/h szélsőséggel szemben is ellenállónak, és teljesen biztosítottaknak kell lenniük.

Az üzemeltetők és a műszaki partnerek a 90-es években ismerkedtek meg a technológiával. Külön ösztönzést jelentett, hogy a növekvő számban megjelenő gyárak és új iparágak egyre inkább leterhelték a hálózatot, és ezzel együtt az üzemanyagárak is emelkedtek. A sziget ezen a ponton ismerte fel a már egy évtizede fotovoltaikus technológiával dolgozó helyi üzemeltetők tapasztalatának felhasználásában rejlő lehetőségeket.

Arra is megoldást kellett találniuk, hogy a megtermelt elektromos áram hogyan használható. A francia áramszolgáltató (EDF) helyi szinten ekkor még nem tudta biztosítani a fotovoltaikus energia hálózatra kapcsolását, az ilyen energiára vonatkozóan nem létezett egyértelmű díjszabás, és a technológia igen magas költséggel járt.

„Azt hiszem, nyugodtan állíthatom, hogy az adókedvezmény és az európai finanszírozás nélkül ebből a projektből semmi sem lett volna” – vallja Orriols. „Az adókedvezménynek és az ERFA-finanszírozásnak köszönhető, hogy sikerült lecsökkenteni a berendezések költségeit, és nyereségessé tenni a vállalkozást.” Ma már minden évben jelentős új beruházások jönnek létre, és 10–15 megawatt a fotovoltaikus cellákból származik. A rendelkezésre álló terület viszonylag rövid idő alatt kihasználásra került, és a kihívást most főleg a cellák elhelyezésére alkalmas új felületek felkutatása jelenti.

Miért éppen La Réunion?

A szigetnek főleg az adja az ösztönzést, hogy felismerte sebezhetőségét a globális felmelegedéssel szemben. A szakértők számos dologban egyetértenek: a szélsőséges éghajlati viszonyok miatt egyre nagyobb számban alakulnak ki ciklonok, melyek nagy része hevesebb lesz, mint a jelenlegi viharok. „Nagy figyelmet kell fordítanunk a vízlevezetésre és az áradásokra” – magyarázza Philippe Berne, a Regionális Tanács alelnöke.

Szintén rossz hírek számít a tengervíz hőmérsékletének és szintjének emelkedése. Már kisebb hőmérséklet-emelkedés is elég ahhoz, hogy beinduljon a korallok kiféhéredése és gyengülése. „Fontos, hogy megőrizzük zátonyaink jó állapotát” – folytatja Philippe Berne. Erre pedig nemcsak a biológiai sokféleség előmozdítása miatt van szükség, hanem azért is, mert minden zátony mögött tengerpart, és minden tengerpart mögött egy-egy falu fekszik. „Ahhoz, hogy amennyire csak lehet, sikerüljön megőriznünk a zátonyok jó állapotát, gondoskodnunk kell a megfelelő vízlevezetéséről, az áradások vizére és a szennyvízre vonatkozóan egyaránt” – véli Philippe Berne.

A hőmérséklet-emelkedés a mezőgazdaságot is érinti. Cukornádültetvényekre gyakorolt teljes hatását hamarosan beinduló kísérletek igyekeznek majd meghatározni.

Nem szabad megfeledkezni persze a különböző betegségekről sem. A Chikungunya-láz (esetenként halálos kimenetelű, erős ízületi fájdalommal járó betegség) 2005/6-os kitörése során 1722 megbetegedésről érkezett jelentés. A matematikai modellek szerint a fertőzött személyek száma elérhette a 110 000-et. Philippe Berne-ben nem véletlenül fogalmazódik meg a kérdés, hogy ez vajon az éghajlatváltozás első jele-e a szigeten – új területeken jelentkező és újonnan megjelenő betegségek, és ami talán a legrosszabb, a jóslat nagy mennyiségű csapadék, ami kedvez a kórokozó-átvivőknek, köztük a Chikungunya-lázat terjesztő *Aedes aegypti* szúnyognak.

Az elemzések azt mutatják, hogy a La Réunion által kibocsátott üvegházhatású gázok 48%-a a hagyományos áramtermelésből származik. A szigetlakók egyértelmű kapcsolatot látnak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása és a következő évtizedekben előtűk álló problémák között.

A projektet 15%-os finanszírozás és 30%-os adómentesség teszi nyereségessé

A megvalósításához biztosított ERFA-támogatás összege 750 000 euró

Teljes költségvetés: 5,5 millió euró

Philippe Berne más tényezőket is lát a megújuló energiaforrások jelenlegi előretörésében megnyilvánuló vállalkozó és újtó szellem mögött. „Nagyon szerencsésnek mondhatjuk magunkat. Olyan európai finanszírozás előnyeit élvezhetjük, amelyre a környező szigetek nem számíthatnak” – mondja. Ennek egyik eredménye az oktatás, a képzés és a kutatás szintje. Az egyetemnek 11 000 hallgatója van, és a szigeten számos francia kutató szervezet van jelen.

Egy másik fontos tényező a toleráns, multikulturális légkör, amelyben szabadon keverednek egymással a különböző fajok és vallások. „Nem vagyunk mindennapi emberek – állítja Philippe Berne –, előszeretettel valljuk magunkat toleráns népként, és fontosnak tartjuk a minden vallásnak helyet adó életmódot. Mi valóban egyetértésben élünk.”

A szigetlakók természeti örökségükre is rendkívül büszkék. Egyre több védett tengeri területet és nemzeti parkot hoznak létre, és tökéletesen tisztában vannak azzal, hogy mennyire fontosak a szigeten őshonos – és néhány esetben csak itt előforduló – fajok.

La Réunion e tényezők együttesének köszönhetően vált a megújuló energiaforrások exponenciális növekedésének logikus helyszínévé. Mindez arra is magyarázattal szolgál, hogy a szigetlakók miért szeretnék még tovább lépni, és 15 éven belül energiatfüggetlenné válni.

Merre tovább?

A SITAR egy óriási tetőfelülettel rendelkező vállalat, melyből 13 000 m²-t Alain Orriols bérel. A hálózatra csatlakozó berendezés 20 évig működik majd. A rohamosan fejlődő üzletág egyre nagyobb számban vonzza a vállalatokat, így csak a tengerparton több tízezerre tehető az elhelyezésre kerülő panelek száma.

Joël Dumont, a Gazdasági Pénzügyi és Ipari Minisztérium iparfejlesztési osztályvezetője kilenc éve van a szigeten, és egyik fő célja, hogy új helyeket kutasson fel. „Még nem használtunk ki minden lehetséges helyet” – magyarázza.

A panelek nagy része jelenleg ipari, kereskedelmi vagy középületek tetőfelületein található. Egy részük az élettartamuk végére ért szeméttelérakó helyeken kerül elhelyezésre. A megtelt, de 30 évre való ráépítéshez nem elég stabil lerakóhelyek is biztosítani tudják a fotovoltaikus panelek elhelyezéséhez olyannyira szükséges

felületet. Felhasználásuknak köszönhetően elkerülhető, hogy termőföldet vagy építkezésre kijelölt területet kelljen e célra feláldozni.

A panelek a jövőben a repülőtéren, a parkolóhelyeken, sőt a zöldégetermesztésre használt termőföldeken is megjelenhetnek, ahol a mezőgazdasági termelést kiegészítve működnek majd. A rendelkezésre álló földterületeken elhelyezve árnyékolóként vagy fedett átjáróként akár duplán is kihasználhatók lesznek.

Joël Dumont egy olyan fontos problémára is rámutat, amely gyakran okoz fejtörést mindazoknak, akik a nap- és szélenergia alkalmazása mellett foglalnak állást. Ez pedig nem más, mint az energia tárolása. „A megújuló energia termelése korlátokhoz kötött, hiszen a napelemek és a szélmalomok csak akkor termelnek energiát, ha süt a nap vagy fúj a szél, és az ebből adódó problémákra mindenképpen megoldást kell találnunk.”

A dolog lényege tehát abban rejlik, hogy az olyan időszakokra is megtaláljuk az energiatermelés módját, mikor az elsődleges források nem állnak rendelkezésre. A Joël Dumont által előterjesztett egyik rendkívül érdekes ötlet az, hogy a nappal termelt energiafölsőletet víz bizonyos magasságig történő felszivattyúzására használhatnánk fel. A reggeli és esti órákban, mikor szintén jelentkezik az áramigény, de nem süt a nap, az ily módon tárolóban felfogott vizet turbina meghajtására felhasználva biztosíthatnánk az energiaellátást. A nap- és a hidroelektromos energia kiváló kombinációja!

La Réunion – élen járva a regionális finanszírozás segítségével

A sziget tökéletes, élő laboratóriumot alkot. „Valóságos kis mikrokozmoszként olyan laboratóriumot biztosítunk, melyben viszonylag könnyen analízálhatók az eredmények” – magyarázza Joël Dumont. Kis mérete miatt a sziget kiváló helyszín a kísérleti projektekhez. A sikeres alkalmazások ezt követően minden olyan helyen lemásolhatók, amely legalább részben hasonlít a szigethez.

Dumont szerint a sziget így fontos szerepet játszhat a szakértelem exportálásában. La Réunion már ma is szorosan együttműködik Izlanddal és Hawaii-val. Joël Dumont egyértelműen megfogalmazza, hogy a sziget milyen célt tűzött ki maga elé: „Szeretnénk jó példát mutatni az egész bolygónak.”

A NAPELEMEKRŐL BŐVEBBEN

Egykristályos napelemek

Az első és leggyakrabban használt típus az egykristályos napelem. Mivel elsőként indult be gyártásuk, hosszú ideig az ilyen napelemek uralták a napenergia-piacot. Tipikusan színjátzó kék panelek, egységes sorokban elhelyezett és minden irányból látható lekerekített cellákkal. Az egykristályos napelemek előállítása általában rendkívül költséges, hiszen bonyolult folyamat eredményeként létrehozott szilíciumkristályra van hozzá szükség. Ez a fogyasztók számára is magasabb árat von maga után. Az ilyen fotovoltaiikus panelek előnye, hogy ezek foglalják el a legkisebb helyet, így azok számára is megoldást jelentenek, akik csak kevés helytel rendelkeznek. És bár a cellák nagyon törekenyek, szilárd keretben vannak rögzítve, és több mint 25 évig működhetnek.

Többkristályos napelemek

A másodikként gyártott típus a többkristályos napelem. A polikristályos szolár modulként is ismert napelemek számos szilíciumkristályból álló nagy kristálytömb felhasználásával készülnek. Ez kölcsönzi mozaikszerű vagy összetört üveghez hasonló megjelenésüket. És mivel nem csupán egyetlen szilíciumrúdból készülnek, valamivel kisebb a hatékonyságuk, de olcsóbbak is, mint az egykristályos napelemek.

Amorf napelemek

Az inkább vékonyréteg napelemként ismert harmadik és legmodernebb típus rendkívül vékony és rugalmas, ami kis súlyt és könnyű kezelhetőséget biztosít. Az amorf napelemek kezdetben üvegre vagy rozsdamentes acélra rögzített vékony szilíciumréteg felhasználásával készültek, ami merevvé tette őket. A rugalmasság és a tartósság biztosítása érdekében azonban a szilícium ma már két rugalmas réteg között kerül alkalmazásra. Ennek külön előnye, hogy a panelek szinte minden felülethez rögzíthetők. A vékonyréteg napelemek olyannyira sokoldalúak és szépek, hogy teljes egészében helyettesíthetik a hagyományos zsindelet vagy az acéltetőzetet. Másik előnyük, hogy a gyártók és a vásárlók szempontjából is a legolcsóbb megoldást jelentik, hiszen ezek a napelemek igénylik a legkevesebb szilíciumot, és a legegyszerűbb gyártási folyamatot. Ez watonkénti előállítási költség tekintetében is a legolcsóbb megoldást jelenti. Mivel azonban rendkívül vékonyak, az amorf napelemek az egy- és többkristályos napelemekkel összehasonlítva több mint 40%-kal kisebb hatékonysággal alakítják át a napsugarakat villamos energiává.

Ebben a rovatban a Panorama választ ad a projektek gyakorlati végrehajtásával kapcsolatos, illetve minden egyéb hozzánk eljuttatott kérdésekre, felvetésekre. Küldjék el őket a: regio-panorama@ec.europa.eu címre!

ERFA-VÁLTOZÁSOK – AZ ÉPÜLETEK ENERGIAHATÉKONYSÁGÁT JAVÍTÓ BERUHÁZÁSOK ELŐMOZDÍTÁSA

A kohéziós politika célkitűzéseinek megvalósításához elengedhetetlen a megfizethető, hozzáférhető és megbízható energia. A növekvő energiahatékonyság és a megújuló energia alkalmazása a társadalom, a gazdaság és a környezet szempontjából egyaránt előnyökkel jár, éppen ezért fontos, hogy valamennyi regionális fejlesztési stratégiába beépítésre kerüljön.

A kohéziós politika forrásait a régiók különböző tevékenységek, köztük a megújuló energiaforrások gyártása és elosztása, a kutatás és fejlesztés, tanácsadó szolgáltatások és a köz-, kereskedelmi és ipari épületek energiahatékonyságát fokozó intézkedések támogatására használhatják fel. A lakóépületek terén azonban a politika mindeddig csak korlátozott beavatkozási lehetőséget biztosított.

A közelmúltban elfogadott helyreállítási intézkedések részeként módosításra került a kohéziós politika fő finanszírozási mechanizmusaként működő Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), amely ezentúl a lakásépítés terén is fokozottabban támogathatja majd a fenntartható energiát. A tagállamok ma már teljes ERFA-juttatásuk 4%-áig támogathatják az energiahatékonyság fokozására és a megújuló energiák használatára fordított lakásberuházási kiadásokat. A meglévő lakásállomány támogatatható kategóriáit a nemzeti hatóságok határozzák meg oly módon, hogy azzal elősegítsék a társadalmi kohéziót.

A kohéziós politika számára ezek után a kihívást főleg az jelenti, hogy sikerüljön a régiókat és a tagállamokat arra ösztönözni, hogy a politika gyakorlatba való átültetése útján valóban teljes mértékben kihasználják a munkahelyteremtés és az energiatakarékosság terén abban rejlő lehetőségeket.

Az épületek energiahatékonyságát szabályozó uniós politika:

Az épületek energiateljesítményéről szóló irányelv meglehetősen ambiciózus átdolgozásáról jelenleg folyik a vita. Hatálya bővül, így biztosítva, hogy minden olyan meglévő épület, amely jelentős felújításon esik át, megfeleljen bizonyos hatékonysági szinteknek. Az energiateljesítmény igazolás az épületek energiacímkéjévé válik, és valamennyi ingatlanhirdetésben ott szerepel majd.

Miért olyan fontos, hogy a lakáságazatban is ösztönözzük az energiahatékonyságot és a megújuló energiaforrások használatát?

Az épületek felelnek az EU végső energiafogyasztásának mintegy 40%-áért, és CO₂-kibocsátásának 36%-áért, és ennek 2/3-a a lakóépületek számlájára írható.

A fenntartható energia épületágazaton belüli támogatása ösztönzőleg hathat a beruházásokra és az innovációra, ily módon javítva a versenyképességet és elősegítve a munkahelyteremtést. A kohéziós politika lakáságazaton belüli beavatkozási lehetőségeinek bővítése – különösen a jelenlegi gazdasági válság idején – mindenki számára előnyös helyzetet teremt.

Nagy beruházási igény, korlátozott források – hogyan biztosítható maximális hatékonyság a kohéziós politika segítségével?

Energiamegtakarításra, és a megújuló energiaforrások népszerűsítésére számos állami program nyújthat lehetőséget. A finanszírozás különböző formákban (pl. kölcsönök, segélyek, garanciák, adóügyi intézkedések, tőke stb.) biztosítható.

A régióknak mindenképpen érdemes megvizsgálni a rendelkezésre álló források bővítését és a kohéziós politika által biztosított eszközök hatékonyságának maximalizálását biztosító különböző lehetőségeket.

Hogyan támogathatók a régiók az energiahatékonyságot és a megújuló energiaforrások alkalmazását előmozdító állami programok kidolgozása és megvalósítása terén?

A régiók technikai segítségnyújtásra rendelkezésre álló keretük felhasználásával juthatnak tanácsadáshoz az állami programok kidolgozására vonatkozóan. Fontos, hogy ne csak a pénzügyi támogatás mechanizmusait, de azokat a technikai követelményeket is részletesen megvizsgálják, amelyek biztosítják majd, hogy a programok valóban konkrét energiamegtakarítást eredményezzenek.

Számos országban működnek energiaügynökségek és tanácsadó központok, melyek támogatást biztosíthatnak a régiók számára a megfelelő programok kidolgozásában.

Az épületek fenntartható energiafelhasználását célzó, ERFA-támogatással megvalósuló programok sikertényezői

- Megfelelő keret biztosítása technikai segítségnyújtásra.** Valóban hatékony intézkedéscsomag összeállításához tudatosításra, képzésre, energia-tanácsadókra és a keresletet összesítő módszerekre lehet szükség.
- Testre szabott program** kidolgozása és a támogatható lakáskategóriák pontos meghatározása. A helyi viszonyoknak és a különböző célcsoportok igényeinek való megfelelés érdekében fontos a helyi közösség, piaci aktorok és ipar teljes bevonása.
- A pénzügyi tervezés lehetőségének megvizsgálása** – a kölcsönök és segélyek megfelelő kombinációja útján növelhető a rendelkezésre álló források mennyisége és maximalizálható a kohéziós politika által biztosított eszközök hatékonysága.
- Az energiamegtakarítás garantálása** – fontos, hogy a programoknak az épületek energiateljesítményéről szóló irányelvvel (EPDB) összhangban kidolgozott tanúsítványok, illetve az energiamegtakarítást monitorozó és ellenőrző intézkedések is részét alkossák.
- A köz- és magánszféra együttműködések kihasználása;** a különböző érintett intézmények, civil társadalmi csoportokkal létrejött partnerségek, köztük az energiaszolgáltató vállalatok és pénzügyintézetek bevonását biztosító lehetőségek megvizsgálása.
- A megújuló energiaforrások kiegészítő támogatásának ösztönzése** a fennmaradó energiaigények kielégítése érdekében.

A KOHÉZIÓS POLITIKA KERETÉBEN FENNTARTHATÓ ENERGIÁRA FORDÍTOTT TÁMOGATÁS: 2007–13

Szélergia	788 millió euró
Napenergia	1,1 milliárd euró
Biomassza	1,8 milliárd euró
Víz-, geotermikus energia és egyéb	1,1 milliárd euró
Energiahatékonyság, kapcsolt energiatermelés, energiagazdálkodás	4,2 milliárd euró
Összesen	8,9 milliárd euró

A fenti adatok még nem tükrözik a módosított ERFA-rendelet hatását, ami valószínűleg növeli majd a lakáságazaton belüli beavatkozások számát.

EGYÜTT AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁS ELLEN

Miközben a Bizottság figyelmét a jövőbeli kibocsátások csökkentését célzó intézkedésekre összpontosítja, és igyekszik a múlt kibocsátásaiból eredő következmények leküzdését szolgáló programokat kidolgozni, e téren végzett munkáját a szervezetek és a vállalatok egész sora egészíti ki. Közös céljuk annak biztosítása, hogy a jövőben sikerüljön jobb környezetvédelmi teljesítményt elérnünk, mint a múltban.

Úton a koppenhágai csúcs felé – az Európai Bizottság álláspontja

Mivel az éghajlatváltozás valóban óriási probléma, a Bizottság legtöbb főigazgatósága részt vesz a globális felmelegedés napjainkban jelentkező hatásainak leküzdésében, és amellett, hogy segíti a tagországokat a jövőben várható szélsőségekhez való alkalmazkodásban, igyekszik mindent megtenni a kibocsátások azonnali csökkentése érdekében.

A Panorama a **Környezetvédelmi Főigazgatóságon** próbált képet formálni arról, hogy mik a prioritások az Egyesült Nemzetek decemberben Koppenhágában megrendezésre kerülő Éghajlatváltozási Konferenciája (COP15) előestéjén.

A koppenhágai konferencia különösen nagy jelentőséggel bír, hiszen itt kerülnek majd meghatározásra az éghajlatváltozással szembeni küzdelem terén tett kötelezettségvállalás szabályai, tekintettel arra, hogy a Kiotói Jegyzőkönyv 2012-ben lejár. A jegyzőkönyv csak a fejlett ipari országokat kötelezi kibocsátásaik csökkentésére, és 2012-re az 1990-es szinttel szembeni mindössze 5,2%-os átlagos csökkentést ír elő. Ez azonban korántsem elég ahhoz, hogy a hőmérséklet-emelkedés az előírt 2 °C-os határértéken belül maradjon, így a kiotói célkitűzések 2012-es lejáratá utáni időszakra fokozottabb, globális kibocsátás-csökkentést előíró, új nemzetközi megállapodásra van szükség.

A kibocsátások csökkentése terén vállalt konkrét, és jogilag kötelező érvényű elkötelezettségének köszönhetően az EU ma már világszinten is vezető szerepet tölt be a kormányok körében. A 2007-es tavaszi csúcson az EU tagállamai egyhangúlag hozzájárultak a 2020-ra az 1990-es szinthez képest 20%-os kibocsátás-csökkentést előíró, jogszabályban rögzített egyoldalú kötelezettségvállaláshoz, illetve ahhoz, hogy ezt az értéket 30%-ra emeljék abban az esetben, ha a kötelezettségvállaláshoz más országok is csatlakoznak.

Az EU-csúcs egyértelmű javaslatokat fogalmazott meg egy a kibocsátások stabilizálásáról, és ezt követő csökkentéséről szóló globális megállapodásra vonatkozóan, melyen belül az alábbi három prioritást emelte ki:

- A fejlett országok által megvalósított célkitűzések és a fejlődő országok által tett megfelelő intézkedések
- Megfelelő finanszírozás biztosítása a fejlődő országok intézkedéseikhez (az üvegházhatást okozó gázok kibocsátá-

sának csökkentése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén egyaránt)

- Hatékony globális szén-dioxid-piac kiépítése

Az EU 27 tagállamán belül az 1990-es szinthez képest eddig 9,3%-kal csökkent az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása.

Az Európai Bizottság számára az egyik meghatározó tényező mindenképpen az lesz, hogy hogyan biztosítható a támogatás finanszírozása a fejlődő országok esetében, melyektől a Bizottság jelentős hozzájárulásra számít. Az ilyen országoknak a lehető legrövidebb időn belül vissza kellene fogniuk a kibocsátásaik mennyiségében tapasztalt növekedés mértékét, hogy 2020–25-től kezdődően megkezdhesék kibocsátásaik csökkentését. A dolgok jelenlegi állása szerint 2020-ra a globális kibocsátások 50%-a a fejlődő országokból származik majd.

Számos olyan lehetőség áll a fejlődő országok rendelkezésére, melyek költségei eltörpülnek az előnyök mellett. Ilyen például az energiahatékonyság növelése, a megújuló energia népszerűsítése, a helyi levegőminőség javítása, vagy például a szemétkerakó helyeken felszabaduló metán felfogása, és olcsó energiaforrásként történő hasznosítása. Az ilyen intézkedéseket tovább erősítheti a szakpolitikák kidolgozása terén bevált gyakorlatok megosztása és a technológiai együttműködés.

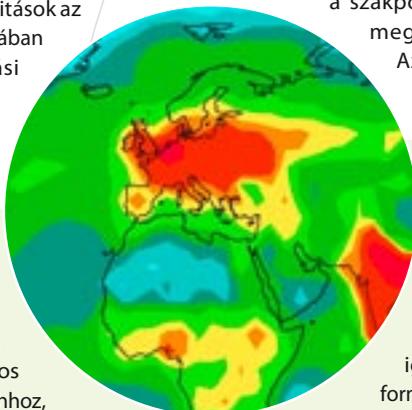
Az EU a jövőben is folytatja és tovább erősíti majd az e téren folytatott együttműködés érdekében tett erőfeszítéseit.

Meg kell találnunk a módját, hogy gazdaságaik támogatása útján hogyan segíthetjük a fejlődő országokat e rendkívül fontos változtatások végrehajtásában, és az Európai Bizottság reméli, hogy jelentős intézkedéscsomag kerül előterjesztésre a legszegényebb országok megsegítésére. Az ilyen országok egyértelműen igénylik annak meghatározását, hogy milyen formában valósul majd meg a kibocsátás-csökkentésre fordított finanszírozás, és mekkora kezdő ráfordításra van szükség a következő három évben, illetve az ezt követő évek során. Ezek az összegek azonban csak akkor határozhatók meg, ha tudjuk, hogy milyen intézkedések kerülnek végrehajtásra.

A fejlett és a fejlődő országok közötti együttműködést ugyancsak fontos tényezőként segítheti elő a kutatás és a fejlesztés. Akárcsak a hetedik kutatási keretprogram keretében, 2013 után is várhatóan tovább nő az EU éghajlat, energia és közlekedés terén folyó kutatásra rendelkezésre álló költségvetése.

Arra a kérdésre, hogy optimistán tekintenek-e a jövőbe, a Bizottság szakemberei elsősorban azt hangsúlyozzák, hogy ahhoz, hogy az átlagos hőmérséklet-emelkedést sikerüljön 2 °C alatti értéken tartanunk, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 2020 előtt el kell érnie a maximumot, és 2050-re az 1990-es szinthez képest 50%-os csökkentést kell megvalósítanunk. A megfelelő intézkedések nélkül a globális hőmérséklet-emelkedés a század végére valószínűleg eléri a 4 °C-ot, aminek egyszerűen nem szabad megtörténnie.

És hogy megtörténik-e vagy sem, az lehet, hogy decemberben dől majd el.

Megbízható adatok alapján tett intézkedések

Mikor ilyen sok minden forog kockán, fontos, hogy a tárgyalások egységes és megbízható adatok alapján folyjanak, és ezen a ponton lép be a képbe az Európai Bizottság **Közös Kutatóközpontja (JRC)**. A brüsszeli központú szervezet Európa más részein, köztük például az olaszországi Isprában és a spanyolországi Sevilleban is jelen van. Története a nukleáris kutatás kezdetéig nyúlik vissza, a 60-as években azonban több más kérdésre, többek között a környezetre és a gazdaságra is kiterjesztette működési körét.

E háttérnek köszönhetően a JRC Éghajlatváltozási Egysége kiváló pozícióban van ahhoz, hogy modelleket fejlesszen ki, elemezze a legfrissebb számítógépes modelleket, és pontos forgatókönyveket dolgozzon ki az éghajlatváltozás hatásairól. Az egység által biztosított adatok többek között az ENSZ-nél és a Bizottság különböző főigazgatóságainál kerülnek felhasználásra. Az Egység munkatársa, dr. Frank Dentener, így foglalta össze a központ szerepét: „Célunk az, hogy a politikaalkotó folyamat és a tárgyalások minden fontos résztvevője ugyanazokhoz az adatokhoz férjen hozzá. Az USA-tól Japánig és Kínáig terjedően elemezzük az éghajlatváltozási modellek eredményeit, így módon biztosítva, hogy az adatok összehasonlíthatóak legyenek.”

A koppenhágai csúcsra készülve a JRC több intézetében javában folyik a forgatókönyvek kidolgozása többek között az energiafelhasználásra és a mezőgazdaságra vonatkozóan. Az ezekben előrevetített adatok jól szemléltetik, hogy mit kell tennünk a kibocsátás terén kitűzött célok megvalósításához, mik az egyes javaslatok legjobb és legrosszabb aspektusai, és hogyan osztható meg a teher az országok és a világ régiói között.

A felhasznált eszközök: műholdas képek, számítógépes modellek és kvantitatív adatelemzés. Az eredmény: a világ vezetői koppenhágai találkozásuk alkalmával egyre inkább olyan független, átlátható és összehasonlítható adatok alapján tanácskozhatnak, mint például a JRC Éghajlatváltozási Egysége által biztosított adatok. Bármely hiányosság vagy eltérés egyre könnyebben meghatározhatóvá válik.

Tengeri szélenergia, merőben új hozzáállás

Időtartam	2008.7.1–2011.6.30.
Teljes elszámolható költségvetés	5 millió euró
ERFA-támogatás	2,3 millió euró

Miközben a politikaformálók bolygónk jövőjéről döntenek, egy regionális finanszírozás útján támogatott projekt igyekszik már most is minden tőle telhetőt megtenni.

A **POWER cluster** (ENERGIA klaszter) **projekt** az északi-tengeri régió belüli tengeri szélenergia-termelés néhány fő kihívását helyezi előtérbe: társadalmi elfogadás, üzleti együttműködés és a

szakértelem fejlesztése. Azzal párhuzamosan, hogy az éghajlatváltozást egyre többen ismerik el sürgősen megoldandó problémaként, a projekt a megújuló energiával szembeni szemléletváltás első jeleit tapasztalja az olaj- és gáziparban, különösen a tengeri szélenergia szektorán belül.

E kommunikáció és együttműködés elősegítése érdekében a projekt konferenciák és vásárok keretében igyekszik közös fórumot biztosítani a szektoroknak. Reméli továbbá, hogy finanszírozást kap egy olyan tanulmányhoz, melynek célja, hogy megvizsgálja az olaj- és gázipar északi-tengeri régióban szerzett tapasztalatait (különös figyelmet fordítva az Egyesült Királyság, Norvégia és Dánia olaj- és gáziparára), és hogy mérlegelje a levont tanulságokat, illetve a Dánia, Németország, Norvégia és az Egyesült Királyság partnerrégióiban működő tengeri szélenergia-iparban is felhasználható elképzeléseket.

Hosszú távú eredmények és politikaformálás

A projekt valamennyi részt vevő országban pozitív eredménnyel járt, olyan tapasztalatot biztosítva, amely a nemzeti és nemzetközi döntéshozó folyamatba is beépíthető lesz majd. A projekt hatással volt például a brit kormány által az Energiaügyi Fehér Könyvről (*Energy White Paper*) folytatott konzultációra és a megújuló energiaforrásokról szóló törvény (*Erneuerbare-Energien-Gesetz*) németországi felülvizsgálatára.

A POWER cluster projekt ugyancsak szoros együttműködést folytatott a balti-tengeri BALTCOAST projekttel, amely a tengeri területek kezelése terén egyre inkább központi kérdésnek számító területi tervezés témáját vizsgálta. Részt vett továbbá a tengeri vízterületek nemzetközileg koordinált használatát biztosító keret kidolgozásában. Ez az elképzelés húzódik meg a transznacionális területnyilvántartási és -felhasználási stratégia mögött.

Az Európai Bizottság kapcsolódó oldalai

A Regionális Politikai Főigazgatóság honlapja

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

Stratégiai energiatechnológiai terv

http://ec.europa.eu/energy/technology/set_plan/set_plan_en.htm

Európa Zöld Fővárosa

http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/index_en.htm

ERFA-rendelet az energiahatékonysággal kapcsolatos módosítást követően

<http://www.europarl.europa.eu/oeil/FindByProcnum.do?lang=en&procnum=COD/2008/0245>

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:126:0003:0004:HU:PDF>

http://www.greenovate-europe.eu/content/press_release

Az EU éghajlatváltozással kapcsolatos oldalai

http://ec.europa.eu/environment/climat/home_en.htm

<http://ec.europa.eu/environment/climat/campaign/index.htm>

http://ec.europa.eu/climateaction/index_hu.htm

A mostani számban szereplő projektekre/szervezetekre mutató linkek

Jeremy Rifkin közgazdász megvilágítja a harmadik ipari forradalom elméletét

<http://www.foet.org/lectures/lecture-hydrogen-economy.html>

<http://thirdindustrialrevolution.ning.com/>

Odersun – vékonyréteg napelemek

<http://www.odersun.de/index.php?lang=en>

INCENDI projekt – erdőtüzek elleni küzdelem

<http://www.interreg3c.net/pdfdata/3S0132R.pdf>

La Réunion – energia-önellátást biztosító fotovoltaikus megoldások

http://ec.europa.eu/environment/etap/inaction/showcases/france/415_en.html

Közös Kutatóközpont

<http://ec.europa.eu/dgs/jrc/index.cfm>

ESPACE projekt – Európai területi tervezés: alkalmazkodás az éghajlati eseményekhez

<http://www.espace-project.org/>

A POWER cluster projekt

<http://www.power-cluster.net/>

A szén-dioxid-semleges déli-sarki kutatóállomás

www.antarcticstation.org

A POWER cluster projekt hírlevele

<http://www.power-cluster.net/Newsandevents/POWERclusternewsletter/tabid/694/Default.aspx>

Északi-tengeri régió program

<http://www.northsearegion.eu/ivb/home/>

Popakademie

<http://www.popakademie.de/index.php?id=1115>

Swansea Egyetem CNH (Centre for NanoHealth) Központja

<http://www.swan.ac.uk/nanohealth/>

Musikpark (Mannheim)

<http://www.musikpark-mannheim.de/web09/>

Az ex post értékeléssel kapcsolatos információk az alábbi címen találhatóak

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/rado2_en.htm

A Megújuló Energia Európai Központja

<http://www.eee-info.net/cms/>

A regionális politika keretében zajló hálózatépítési programok

<http://www.interreg4c.eu/>

<http://www.espon.eu/>

<http://urbact.eu/>

Egyéb hasznos linkek

A zöld eszmét könnyedebb formában terjesztő, hálózatépítő weblap:

<http://www.play4climate.eu/index.php?lang=en>

A következő szám központi témájához kapcsolódó honlap

A Regionális Politikai Főigazgatóság információs hálózata

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.cfm

ÚJ BIZTOS VESZI ÁT A REGIONÁLIS POLITIKÁT – BEMUTATJUK PAWEL SAMECKIT

Dr. Samecki végzettségét tekintve közgazdász, és eddig a Lengyel Nemzeti Bank Nemzetközi Osztályának igazgatójaként a bank külkapcsolataiért felelt. Egyéb funkciói: a Világbank lengyel kormányzóhelyettese, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság (ECOFIN) tagja és az

Európai Központi Bank Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságának tagja.

Saját szavaival...

„Az európai regionális politika elősegíti az Unió kiegyensúlyozott fejlődését, és igyekszik lecsökkenteni a régiók közötti társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket.

Figyelmét elsősorban a kevésbé fejlett területekre összpontosítva a politika EU-szerte különböző beruházásokkal javítja az egészséges piac működését, és próbálja lehetővé tenni a polgárok

számára, hogy – függetlenül attól, hogy hol laknak – teljes mértékben élvezhessék a gazdasági integráció előnyeit. A politika az infrastruktúra modernizálását, az innovációt, a kis- és középvállalkozások támogatását és a »zöld gazdaságot« segítő beruházásokkal igyekszik javítani Európa globális versenyképességét.

A regionális politika a bennük rejlő erő és lehetőségek maximalizálása útján járul hozzá a régiók növekedéséhez és a munkahelyteremtéshez. A jelenlegi válság idején alapvető eszköze persze a gazdaság támogatásának is.

Regionális politikáért felelős biztосként két fő feladatot látok magam előtt. Az első a politika egyszerűsítésének folytatása és a projektek helyszíni végrehajtásának felgyorsítása, ily módon biztosítva, hogy a régiók valóban hosszú távú, fenntartható előnyöket élvezzenek. A második egy a politika jövőjét megvilágító referenciadokumentum összeállítása az elődöm, Danuta Hübner által kezdeményezett vita megállapításaira építve. Szilárd meggyőződésem, hogy e politikának mindenképpen tovább kell fejlődnie ahhoz, hogy továbbra is biztosítani tudja a régiók számára a jelenleg tapasztalt és a következő években várható kihívások leküzdéséhez szükséges eszközöket.”

Az Európai Parlament REGI bizottsága

Kihirdetésre került az EP REGI bizottság új tagjainak a neve. A bizottság elnöke Danuta Hübner, volt regionális politikai biztos lesz. Az alelnökök: Georgios Stavrakakis, Markus Pieper, Feliz Hyusmenova és Michail Tremopoulos.

A bizottság hatásköre a regionális és a kohéziós politikára egyaránt kiterjed, különös tekintettel az alábbiakra:

- az Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap és az Unió regionális politikájának egyéb eszközei;
- egyéb uniós politikák gazdasági és társadalmi kohézióra gyakorolt hatásának értékelése;
- az Unió strukturális eszközeinek összehangolása;
- a legkülső régiók és szigetek, valamint a határokon átnyúló és régiók közötti együttműködés;
- kapcsolattartás a Régiók Bizottságával, a régiók közötti együttműködés szervezeteivel, továbbá a helyi és regionális hatóságokkal.

Ex post értékelés

Rendelkezésre állnak a 2000–2006-os kohéziós politikai programok ex post értékelésének első eredményei. A Regionális Politikai Főigazgatóság 2007-ben, a politika különböző aspektusait vizsgáló, 12 egymással összefüggő munkacsomag keretében kezdte meg az ERFA értékelését. Az ennek eredményeként készülő összefoglaló áttekintés 2010 elején kerül majd közzétételre. A Kohéziós Alap értékelése a közeljövőben indul, eredményei pedig 2011-re várhatók.

Az értékelés célja, hogy a politika hatásait bizonyítékokkal alátámasztva járuljon hozzá annak megértéséhez, hogy mi vezet eredményre és mi nem, és hogy ez miért van így. E bizonyítékok a Bizottság, a tagállamok, a régiók és más érdekelt felek által is megvitatásra kerülnek, ily módon biztosítva, hogy a politika a jövőben tökéletesíthető legyen.

A Regionális Politikai Főigazgatóság 2009 júniusában a végrehajtási rendszerekkel, az ERFA nemre és demográfiára gyakorolt hatásával és a fő projektek hatékonyságával kapcsolatos megállapítások ismertetésére kérte fel három munkacsomag értékelőit. A meghallgatáson a tagállamok és a tudományos közösség képviselői is részt vettek. Az itt beindult vita az Open Days (környezet, közlekedés és URBAN programok) rendezvényeken és az év során később megrendezésre kerülő más eseményeken folytatódik majd.

Mostantól a Panorama magazin minden számában nyomon követjük két ERFA-projekt alakulását a lebonyolításért felelős vezetők szemszögéből. Megvizsgáljuk a projektirányítás hálás és hálátlan oldalait, igyekszünk rámutatni a problémákra és a lehetséges megoldásokra.

1. PROJEKT

A POPAKADEMIE-BŐL

Mannheim a 2000 m²-es Musikpark mellett az egyetlen BA-szintű modern zenei képzést biztosító német egyetemnek is otthont ad. Ebben a számában a Panorama a sorozatunk szokásos helyszínének számító Musikpark testvérprojektjeként működő Popakademie-be (University of Popular Music and Music Business) látogat el.

Tények és adatok

ERFA-hozzájárulás: 2,6 millió euró
Nemzeti társfinanszírozás: 776 000 euró

Mannheim – a város, amely újra feltalálta magát

Az ipari városból modern, életképes gazdaságon alapuló várossá váló átalakulás problémájával szembesülő Mannheim kellő időben felismerte a zeneiparban rejlő lehetőséget, és ma már a Musikpark mellett a Popakademie-nek is otthont ad. Az ipari termelésről a zenére való áttérés terve a város akkori kulturális tanácsosa, és jelenlegi polgármestere, dr. Kurz fejében fogalmazódott meg.

A város minden adottsággal rendelkezik egy ilyen váltáshoz. Udo Dahmen, a Popakademie igazgatója szerint: „Mannheimot mindig is kedvelték a zenészek, és ma is itt lakik Németország néhány legismertebb előadója.” A városi hatóságok felismerik a tehetség, a tolerancia és a technika fontosságát. A tehetség mindig is adott volt, a toleranciát pedig egyértelműen igazolja, hogy Berlinen kívül itt él Németország legnagyobb török bevándorló közössége, és a város 160 különböző nemzetiségnek ad otthont. A hangsúly ezek után a technika előmozdítására kerül, és itt lép be a képbe a Popakademie, és az ahhoz kapcsolódó Musikpark projekt.

Nem könnyű bejutni a képzésekre

A 200 helyre mintegy 700 jelentkező pályázik, a Popakademie így csak a legjobbak előtt nyitja meg kapuit. „Kivételesen tehetséges, különleges embereket keresünk” – magyarázza Udo Dahmen. A popipar nem mindennapi világ, és az egyetem csak azokat választja ki, akiről úgy érzi, hogy megfelelő rálátással rendelkeznek ahhoz, hogy megtalálják a helyüket.

A kínálatra pillantva azonnal érthetővé válik, hogy az egyetem miért ilyen népszerű. A két képzési irány közül az első a zeneipari képzés. Innen kerülnek ki az esemény és lemezkiadó menedzserek, és idetartozik a marketing és a művészfelkészítés is. A Németország legnagyobb lemezkiadójának számító Universal Berlinből Mannheimba helyezte át képzési programját, de az MTV, a Sony és az AOL is ott szerepel a tanszék partnerei között.

Azoknak, akik inkább a színpadi szereplést választják, az egyetem popzenei képzést is kínál. E képzés elsődleges célja, hogy támogatást nyújtson a művészek kreatív fejlődéséhez, de üzleti téren is szilárd alapot ad – nem valószínű, hogy a Popakademie volt diákjai közül bárki is lelkiismeretlen menedzserek áldozatává válik. Végül pedig – lépést tartva az idővel – az

egyetemen digitális innovációs képzés is folyik, ahol a diákok a digitális ipar, a szellemi tulajdonnal kapcsolatos kérdések és az internetes marketing alapjait sajátíthatják el. Ez a képzés a zeneipari tanszék részeként működik.

„Saját jogú képzésünk előnye, hogy egyetemünk rendkívül rugalmas, és lépést tart azzal az iparral, amelyre igyekszünk felkészíteni diákjainkat” – magyarázza Udo Dahmen.

És hogy a hároméves képzést valóban érdemes elvégezni, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy két diák jelenleg is körúton van Sarah Brightman angol énekesnővel, egy másik diák mixe az amerikai slágerlistán bekerült a Top 40-be, és hogy az üzleti tanszék első végzősei közül 90%-nak állandó munkahelye van. A zenészek helyzetét nehezebb felmérni, de úgy tűnik, 85%-uk az általa választott iparágban dolgozik.

A Popakademie működtetése

Az egyetem olyannyira népszerűnek bizonyul, hogy a főépület a tervek szerint további két emelettel bővül, ahol a posztgraduális képzés kap majd helyet. „Egyértelmű, hogy ilyen irányban kell továbblépnünk” – magyarázza az igazgató.

Udo Dahmen egy percig sem tagadja, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) segítségével nélkül az Akademie nem jött volna létre. A főépülethez 1,7 millió eurós finanszírozást kaptak. Az egyetemnek ma már egy másik épülete is van, amelyhez az ERFA csaknem 1 millió eurós támogatással járult hozzá. A legmodernebb technológiával épült épületek, próbatermek és stúdiók teljes területe eléri a 2500 m²-t. „Magánbefektető nem vállalkozna ekkora beruházásra, egy egyetem viszont nem lehet meg kutatási beruházás nélkül. A berendezések és a létesítmények minősége nálunk elsődleges szempont” – magyarázza Udo Dahmen.

Az Akademie köz- és magánzféra partnerségként működik, melyen belül 75% a város és az állam tulajdona, a fennmaradó rész pedig különböző cégek között oszlik meg. A szponzorok között szerepel például a BASF. „Szoros kapcsolatban állunk velük. 32 000 munkavállalójuk van, és mindig is fontosnak tartották, hogy beruházzanak dolgozóikba. Ez gyakran kulturális tevékenységek, többek között például koncertek formájában valósul meg” – teszi hozzá Udo Dahmen.

Bár tudja, hogy a támogatás alapvető szerepet játszott a kezdeményezés sikerében, Udo Dahmen legalább ennyire biztos abban is, hogy az európai finanszírozás igénylésének folyamata leegyszerűsíthető lenne. „Külön irodai személyzetet kell alkalmaznom csak azért, hogy nyomon tudjuk követni a papírmunkát” – mondja.

És amellet, hogy a feldolgozandó irathalmaz óriási méreteket ölthet, az is megpróbáltatást jelenthet, hogy a projektet sikerüljön beilleszteni az EU által finanszírozni kívánt keretbe. „Néha egyszerűen nem hagyhatjuk, hogy a projekt önmagáért beszéljen. Lehet, hogy részben azért, mert esetünkben meglehetősen szokatlan dologról van szó, de gyakran úgy érzem, hogy mindent, amit csinálunk, előre meghatározott követelményrendszerhez kell igazítanom.”

Megvan a jóváhagyás a csúcstechnológiájú épülethez

A július eleji jóváhagyásnak köszönhetően még az év során megkezdik a CNH-nak otthont adó csúcstechnológiájú épület építését. Az Élettudományi Intézetre fordított 34 millió eurós beruházásból 14,8 millió eurót a „konvergencia” célkitűzés keretében az Európai Regionális Fejlesztési Alap bocsátott rendelkezésre. Dr. Tim Claypole, a végrehajtó bizottság tagja és a Panorama szervezetben belüli kapcsolattartója, örömmel osztja meg velünk a számadatokat. „Fantasztikus, hogy indulhat a dolog, és hogy ez a következő stádium már biztos” – magyarázza. „Most a specifikációkban kell biztosnak lennünk, illetve abban, hogy hogyan használhatjuk fel legjobban a rendelkezésre álló keretet.”

Amíg az épület sajnos csak papíron létezett, senkiben sem merült fel kétség a szellőzőknak pontos számával vagy az alapterület négyzetméterenkénti felosztásával kapcsolatban. Ahogy azonban az építész tervéből az építő valóságává alakul át, egyszerre minden akna számít, és döntő fontosságúvá válik a helyiségek mérete. „Tudok olyan esetekről, mikor jelentős ipari létesítményeket nagyon kis eltéréssel ugyan, de túl kicsire építettek ahhoz, hogy elhelyezhessék az eredetileg oda tervezett berendezéseket” – jegyzi meg dr. Claypole.

Most már pontosabban tudják, hogy mire van szükségük, a specifikációk így kissé módosulnak – a nagyobb tisztatéri helyiségek és a kiegészítő szellőzés megnövelheti az árakat, dr. Claypole ezért megpróbálja minél ügyesebben értelmezni a tenderek eredményeit. „Van olyan, amelyik akár 30%-kal olcsóbb, mint a legdrágább ajánlat, nem szabad azonban megfelelkezni az esetleges rejtett költségekről sem. Így ami papíron olcsóbbnak tűnik, hosszú távon lehet, hogy még drágább lesz.”

Biztos, hogy nehéz két év lesz, de ennek elteltével az egyetem olyan élettudományi központtal büszkélkedhet majd, amely Európa bármely hasonló központjával felveheti a versenyt.

Régi költségvetés, új források – a juttatások felülvizsgálata

Ha azután, hogy elkülönítésre került a keret, két évig tart, míg az valóban meg is érkezik, abban egészen biztosak lehetünk, hogy az adatok időközben elavultak, és hogy a költségvetést újra felül kell vizsgálni. „A dolog lényege, hogy a vásárolt berendezések megfeleljenek a leszállítandó termékeknek” – magyarázza dr. Claypole. A meghatározott számú vállalat számára biztosított támogatás és bizonyos termékek létrehozása terén vállalt felelősségből kiindulva dr. Claypole főleg az olyan berendezések elhelyezéséről igyekszik gondoskodni, melyekre e célok megvalósításához szükség van.

Rendkívül kellemes meglepetés volt, hogy bizonyos berendezések az eBay-en is megtalálhatók voltak. „Mivel versenytárgyalásról van szó, eleget teszünk az uniós előírásoknak, és kiváló áron jutunk jó berendezésekhez.” A berendezés így még az esetleges helyreállítási költségeket beszámítva is olcsóbb, mintha újonnan kellene megvásárolni. „A jelenlegi gazdasági légkörben számos specializálódott

A tudományos világ, a magánszféra és az állami egészségügyi szolgálat számára közös fórumot biztosító CNH a nanotechnológia alkalmazásával igyekszik diagnosztizálni a betegségeket, és megtalálni a legmegfelelőbb gyógymódokat.

Tények és adatok

A Centre for Nanohealth (CNH, a nanotechnológia egészségügyi felhasználását kutató központ) több mint 21 millió eurós támogatásban részesül a „konvergencia” célkitűzés keretében. A finanszírozás 2009-ben kezdődött, és öt évre szól.

szilíciumöntöde megy csődbe, vagy vált át más folyamatokra, így néha igazán meglepő berendezésekkel találkozunk” – magyarázza dr. Claypole. Mikor az ember igyekszik mindent megtenni azért, hogy csak addig nyújtózkodjon, ameddig a költségvetése ér, nagyon tud örülni annak, ha ilyen váratlan forrásra lel.

És miközben a finanszírozás megoldottnak tűnik, továbbra is nehéz feladat megtalálni a megfelelő embereket a team összeállításához. És ha az ember az elektronikai termékekhez használt nyomtatott műanyag területén keres munkatársat, igazán nem könnyű megtalálni a szükséges szakembert. A projekt „fejvadászai” néhány munkatársra már rátaláltak, tovább keresik viszont a többieket, és többek között az Egyesült Államokban, sőt máshol is próbálkoznak. Ahogy dr. Claypole fogalmaz: „fel kell kutatnunk a projektünkhöz szükséges embereket.”

Munkaköri leírás – ötletek valóra váltása

A felvételre kerülő munkatársak meghatározó szerepet játszanak majd az európai csúcstechnológia kifejlesztésében. Míg az egyetem feladata a koncepciók kidolgozása, a CNH Központ egyfajta összekötő kapocsként lép fel az elmélet és a tömeggyártás között. A Központ dolga, hogy az elméletben kifejlesztett ötletet konkrét terméké alakítsa át. A vállalatok ezután megkezdhetik a Központban kipróbált ötlet illetve termék tömeges gyártását.

A dr. Claypole irányításával dolgozó team az eindhoveni Holst Intézettel együttműködésben az energiatakarékos világítás terén is kutatást folytat. Az EU hetedik kutatási keretprogramja keretében finanszírozott, és a Philips együttműködésével megvalósuló kezdeményezés a szilícium alternatívájaként alkalmazható, polimeralapú nyomtatott elektronikai termékeket vizsgálja. „A kutatás egyik legérdekesebb fejleménye a polimer elektronikai elemek egészségügyön belüli integrálásának lehetősége lesz” – magyarázza dr. Claypole.

A gyártókkal folytatott együttműködés értelmét számára elsősorban az adja, hogy a modern technológiai elméletek a kutatóintézetek közötti tapasztalatcsere útján kerülnek megvizsgálásra.

„Az egész arról szól, hogy szakértelmünket egyesítve kifejlesztünk valamit, és hogy a technológiát a laboratóriumokból a vállalatokhoz juttatva megmutathatjuk nekik, hogy az adott terméket hogyan tudják ők maguk is előállítani” – foglalja össze.

KOMMUNIKÁCIÓ –

BOLYGÓNK JAVÁT SZOLGÁLJA

Kommunikáció – bolygónk javát szolgálja

Az éghajlatváltozási menetrend az EU regionális politikájának valamennyi aspektusába beépítésre került, és fontos része annak, hogy a programok hogyan működnek, és hogyan hatnak egymásra. A regionális politika különböző aspektusait számos hálózat és program öleli fel, hozzájárulva az ismeretek egyesítéséhez, és összeköttetést teremtve a beruházások különböző típusai között. A Panorama mostani számában ezek közül három, az ESPON, az URBACT és az INTERREG kerül bemutatásra.

ESPON (Európai Területi Tervezési Megfigyelő Hálózat)

Az ESPON munkája három fő területen kapcsolódik az éghajlatváltozáshoz. Monitorozza az éghajlatváltozás Európa különböző tereptípusaira gyakorolt hatását, biztosítja, hogy az éghajlatváltozás beépítésre kerüljön a politikaformáló döntésekbe, és támogatja a megújuló energiával kapcsolatos projekteket.

„Az éghajlatváltozás az ESPON 2013 program szerves része, hiszen olyan globális trendről van szó, amely Európában mindenütt hatással van a területfejlesztésre” – vallja Peter Mehlbye, az ESPON Koordinációs Egység igazgatója. „Éghajlatváltozási projektünk részletesen vizsgálja majd az éghajlat regionális versenyképességre és kohézióra gyakorolt hatását a területek különböző típusaira és Európa egészére vonatkozóan egyaránt.”

A városok jövőbeli fejlődési irányai (Future Orientation for Cities, FOCl)

ERFA-finanszírozás: 748 000 euró

Teljes költségvetés: 999 000 euró

Időtartam: 2008. szeptember – 2010. szeptember

E tanulmányában az ESPON azt vizsgálja, hogy milyen méreteket ölt a városok és az agglomerációk fejlődése, és hogy ez milyen hatással van a környezetre. A nagy városi területek a gazdasági növekedés fókuszpontjai, és alapvető szerepet játszanak a lisszaboni stratégia munkahelyteremtéssel és az életszínvonal javításával kapcsolatos számos célkitűzésének megvalósításában. Egyre nagyobb aggodalmat okoznak viszont mindazok számára, akik igyekeznek végrehajtani a fenntarthatósághoz kapcsolódó szakpolitikákat, köztük például a fenntartható európai városokról szóló Lipcsei Chartát.

A FOCl-tanulmány a belvárosfejlesztés környezeti hatásainak vizsgálata mellett nagy figyelmet fordít a külvárosi területek növekedésére és az ebben rejlő kihívásokra. A városi terjeszkedés múltban szerzett tapasztalatait a fenntarthatóság új koncepcióival

RegEnergy

Tények és adatok:

- ERFA-hozzájárulás: 831 000 euró
- Teljes költségvetés: 1,2 millió euró

Időtartam: 2005. április – 2007. szeptember

Mindenképpen érdemes elgondolkodni azon, hogy az európai fűtési rendszereknek milyen irányba kell fejlődniük. Napjainkban egyre nagyobb a fűtés és a hűtés terén jelentkező igény, ami egyrészt az éghajlati tényezőket, másrészt az életszínvonal terén jelentkező egyre szigorúbb igényeket tükrözi. Ez az igény azonban megnöveli a költségeket, és próbára teszi fő energiaforrásaink környezetvédelmi megbízhatóságát.

A 2009-ben a RegioStars döntőjében végzett RegEnergy projekt igyekszik az EU fűtési szektorán belül mindenkinek segítséget nyújtani az innovatív elképzelések és az új technológiák kínálta előnyök kihasználásához. A 11 országon belül 18 partnert egyesítő információs hálózat célja a megújuló energiaforrások megbízható ellátásának előmozdítása, és ezzel egyidejűleg az energiaellátás és -felhasználás terén jelentkező regionális eltérések csökkentése.

A projekt fő célkitűzései:

- A fűtés és hűtés terén újítónak számító régiók hálózatának kiépítése.
- A bevált gyakorlatok és a finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatos információk terjesztése és más területek hasonló projektjeinek beindításához nyújtott támogatás.
- A fűtési szektor fenntartható átalakítását célzó, újító kísérleti projektek és modellintézkedések meghatározása.

A kezdeményezéssel mindenekelőtt az önkormányzati és regionális politikaformálókat és tervezőket, a regionális és önkormányzati energiaszolgáltatókat, a regionális fejlesztési hatóságokat és ügynökségeket, illetve az olyan önkormányzati és regionális szervezeteket próbálták meg elérni, akikről segítséget várhattak hasonló projektek más helyeken történő beindításához.

A projekt fontos sikere volt egy olyan webes eszköz (reg-energy.org) létrehozása, melynek segítségével az önkormányzati és regionális politikaformálók kikereshetik a politika és a finanszírozás terén bevált gyakorlatokat, és könnyebben módot találhatnak arra, hogy régiójukon vagy közösségükön belül hogyan ültessék át a gyakorlatba a fenntartható fűtési és hűtési projekteket.

kombinálva igyekeznek majd előmozdítani a gazdaság és a környezet számára egyaránt kedvező városfejlesztést.

ReRISK

ERFA-finanszírozás: 524 000 euró

Teljes költségvetés: 700 000 euró

Időtartam: 2008. július – 2010. július

E két éves tanulmány elsősorban a megújuló energiaforrások számának növelésére rendelkezésre álló lehetőségeket vizsgálja. Hátterében az egyre emelkedő energiaárak és a fenyegető energia-szűkösség húzódik meg, és szorosan kapcsolódik az EU-miniszterek által a 2007-es területi menetrend keretében elfogadott fenntarthatósági célkitűzésekhez. Célja, hogy megbízható, kiegyensúlyozott érvekkel támassza alá az emelkedő üzemanyagárak regionális hatását, és hogy szemléltesse, hogy mindez hosszú távon milyen hatással van az európai régiók versenyképességére és kohéziójára.

URBACT

A városfejlesztési kezdeményezésként indult URBACT főleg azt igyekszik biztosítani, hogy a vezető partnereknek a saját specializált projektjükhöz kapcsolódó innovatív ötletek megvalósítása során megfelelő lehetősége legyen a kommunikációra és az információcserére.

Maga a munka teljes egészében az EU-finanszírozásban részesülő városok kezében van, és a prioritásokat a helyi közösségek és vállalatok határozzák meg. Az URBACT csak a politikai lánc magasabb szintjén lép be a képbe, ahol 181 város és 5000 résztvevő között terem kommunikációs lehetőséget nemcsak az EU-n belül, de Norvégiában és Svájcban egyaránt. A gazdasági, társadalmi és környezeti témákat lefedő hálózatok élén vezető partner szervezet, és vezető szakértő áll.

INTERREG IVC

ERFA-költségvetés: 321 millió euró

Az INTERREG programok folyamatosan támogatják a régiók és a tagállamok közötti együttműködést, az EU azon kötelezettségvállalásának részeként, hogy nagyobb hozzáadott értéket biztosítson az adófizetők számára. Ez a program a 2007–2013-as időszakra vonatkozóan elsősorban az innovációt és a környezetet helyezi előtérbe, és szorosan kapcsolódik a fenntartható növekedésre, az innovációra és a foglalkoztatásra összpontosító – megújult lisszaboni stratégia néven ismert – EU-szintű megközelítéshez. Előnyét részben az ismeretek kölcsönös cseréje jelenti, más esetekben viszont a kevesebb tapasztalattal rendelkező, és a fejlett régiók közötti együttműködésben nyilvánul meg. Ez az együttműködés emellett azt is biztosítja, hogy a bevált gyakorlatok beépítésre kerüljenek a fő fejlesztési programok irányításába. „Mivel az éghajlatváltozás hatásai nincsenek tekintettel az országhatárookra, egyértelmű, hogy a régiók közötti együttműködés hozzáadott értéket képvisel” – vallja Michel Lamblin, az INTERREG

IVC program igazgatója. „A régiók megoszthatják egymással tapasztalataikat, áttekinthetik a máshol már alkalmazott gyakorlatokat, ily módon kidolgozva a saját esetükben legmegfelelőbb intézkedéseket. Az érintett régió számára ez egyértelmű idő- és pénzmegtakarítást jelent.”

Az INTERREG IVC projektek két nagy téma köré csoportosulnak. Az első az innováció és a tudástársadalom, a második pedig a környezet és a kockázatok elleni védelem. E második kategórián belül számos áttörést jelentő kérdés, köztük például az erdőgazdálkodás legújabb módszerei és a megújuló energiaforrások is szóba kerülnek.

FUTUREforest

Az erdők rendkívül fontos szerepet játszanak a környezeti egyensúly fenntartásában, és számos esetben jelenthetnek megoldást a helyzet javítására. A FUTUREforest projekt nyolc régió erdőgazdálkodási hatóságai részére biztosít közös fórumot számos gyakorlati kérdéssel, köztük például a biológiai sokféleség növelésével, a vízgyensúly és a talajstruktúra javításával, és az erdészeti termékekből befolyó bevételekkel kapcsolatos információk megosztásához. Együttműködésük mindenképpen jó hatással lesz az alkalmazott helyes gyakorlatok szintjére, és stratégiai iránymutatással szolgál a jövőbeli politikai döntésekhez. A projektre a három évre vonatkozóan összesen 1,9 millió euró (az ERFA részéről 1,5 millió euró) áll rendelkezésre.

RegioClima

Az éghajlatváltozás – ha akarjuk, ha nem – javában folyik, és a RegioClima projekt azzal igyekszik jót kihozni a sok rosszból, hogy megpróbálja megtalálni a változásokhoz való alkalmazkodás lehetséges módjait. A projektben részt vevő nyolc partner csaknem 2 millió eurós (az ERFA részéről 1,6 millió euró) támogatást kapott annak meghatározásához, hogy hogyan alkalmazkodhatnak legjobban az éghajlatváltozáshoz, és hogyan építhetnek be új megközelítéseket regionális fejlesztési programjaikba.

ELŐZŐ SZÁMUNK

Az előző szám témája a balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia volt. A Balti-tenger nyolc EU-tagállam között megoszló, 8000 km-es partvonala mentén folyamatosan romlik a környezet állapota. A Bizottság 2009 júniusában fogadta el a balti-tengeri régióra vonatkozó uniós stratégiát, melynek célja, hogy környezetileg fenntarthatóvá, virágzóvá, elérhetővé, vonzóvá és biztonságossá tegye Európa e mindenképpen egyedinek számító részét. A stratégia egyúttal fontos kezdeti lépés az integrált tengerpolitika regionális szintű végrehajtása felé. Bár a stratégiának nincs önálló finanszírozása, a Baltikum 2007 és 2013 között az EU regionális politikája és az Unió egyéb támogatásai révén több mint 44 milliárd eurós juttatásban részesül. Új projektek koordinálják majd számos ember és a terület érintett szervezeteinek munkáját. A régió mindennapi életének különböző aspektusait érintő projektek igyekeznek majd például hozzájárulni a nagyfokú tengerszennyezés csökkentéséhez, a közlekedési rendszerek és energiahálózatok javításához, valamint a tengert és a szárazföldet fenyegető legnagyobb veszélyforrások elleni védelem megerősítéséhez. A balti-tengeri régióra vonatkozó európai uniós stratégia vitára és jóváhagyásra továbbításra került a Parlament és a Tanács elé. http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/baltic/index_en.htm

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK

Következő számunk témája az EU regionális politikájával kapcsolatos kommunikáció lesz: Az átláthatóság és a láthatóság növelése alapvető elemként szerepel a 2007–2013-as kohéziós politika reformjában.

A Panorama következő számában az EU 271 régiója közötti kommunikációs tevékenységek újító és sikeres példáit mutatjuk majd be. Részletesen megvizsgáljuk, hogy hogyan lehet kis költségvetéssel is sikeresen kommunikálni, maximálisan kihasználva a legújabb kommunikációs eszközöket, hogy mik a kommunikációval szembeni elvárások, és hogy a hatékony kommunikáció miért olyan fontos a regionális politika szempontjából. Két regionális újságíró tájékoztat majd arról, hogy milyen információkra van szükség egy-egy téma megfelelő feldolgozásához, és egy program kis költségvetéssel dolgozó kommunikációs vezetője ad majd ötleteket ahhoz, hogy hogyan lehet felhívni a sajtó figyelmét.

Írja le Ön is legsikeresebb kommunikációs intézkedéseit! Történeteit és esetleges tájékoztatását arról, hogy a regionális politikán belül jelenleg milyen témák foglalkoztatják leginkább, a regio-panorama@ec.europa.eu címre várjuk.

IDŐPONT(OK)	ESEMÉNY	HELYSZÍN
2009. október 1.	„Hogyan támogatja a kohéziós politika a vidékfejlesztést?” konferencia http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm	Brüsszel (BE)
2009. október 5–8.	Open Days – régiók és városok európai hete: Globális kihívások, európai válaszok http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/od2009/	Brüsszel (BE)
2009. október 15.	A svéd elnökség konferenciája a környezetről, az éghajlatváltozásról és a biztonságról – A kihívások leküzdése http://www.se2009.eu/en/meetings_news/2009/10/15/conference_on_environment_climate_change_and_security	Stockholm (SE)
2009. október 15.	„Kohéziós politika, innováció és balti-tengeri stratégia helyi szinten” műhely http://www.in.ee/	Tallinn (EE)
2009. október 15–16.	„Ökológiai hálózat az Alpokban – a biológiai sokféleséget fenntartó válasz az éghajlatváltozásra?” nemzetközi konferencia http://www.alparc.org/event-calendar/events-of-alparc	Berchtesgaden (DE)
2009. október 27–29.	„Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás stratégiái Európa régióiban” nemzetközi szimpózium http://www.regional-climate.eu/	Düsseldorf (DE)
2009. október 30.	„Növekedés és versenyképesség a megújuló energiaforrások révén” műhely http://www.pohjois-savo.fi/	Kuopio (FI)
2009. november 30. – december 1.	„A kohéziós politika értékelésének új módszerei: Az elszámoltathatóság és az ismeretek előmozdítása” konferencia http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/evaluation2009/index_en.htm	Varsó (PL)
2009. december 7–18.	ENSZ Éghajlatváltozási Konferencia (COP15) http://en.cop15.dk/ http://unfccc.int/	Koppenhága (DK)
2009. december 10–12.	A svéd elnökség konferenciája a kohéziós politikáról és a területfejlesztésről http://www.se2009.eu/kiruna10december	Kiruna (SE)
2010. május 21–22.	Éves Régiók a gazdasági változásért konferencia, és a 2010-es RegioStars díjak kiosztása http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm	Brüsszel (BE)

Bővebb információ a legfontosabb regionális politikai eseményekről:
http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_en.cfm

SZÓLJON HOZZÁ!

A Panorama örömmel fogadja megjegyzéseit és kérdéseit.
Következő számunk témája a regionális politikával kapcsolatos kommunikáció.

Szeretnénk, ha ehhez Ön is hozzászólna. Ossa meg velünk kommunikáció terén elért eredményeit, számoljon be hatékony kommunikációs eszközeiről, vagy akár kevésbé sikeres tapasztalatairól vagy a társfinanszírozott projektek megismertetésekor tapasztalt nehézségekről. A beérkezett megjegyzések és kérdések közül néhányat új Problémamegoldó rovatunkban a téma szakértői elé terjesztünk majd. Azt is nyugodtan megírhatja, hogy a regionális politikán belül jelenleg milyen témák foglalkoztatják leginkább. Mondja ki, amit akar! Tegye fel kérdéseit, vagy mondja el véleményét ezzel, vagy a regionális politika bármely más kérdésével kapcsolatban! Kérdéseit, megjegyzéseit az alábbi címre várjuk:

regio-panorama@ec.europa.eu

KN-LR-09-031-HU-C

ISSN 1725-8219

© Európai Unió, 2009.

Másolat készítése a forrás megjelölésével engedélyezett.

Printed in Belgium

EURÓPAI UNIÓ KIADÓHIVATALA
L-2985 Luxembourg

Európai Bizottság, Regionális Politikai Főigazgatóság

B.1 egység – Kommunikáció, tájékoztatás,
kapcsolattartás a harmadik országokkal

Raphaël Goulet

Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruxelles

Fax: (32-2) 29-66003

E-mail cím: regio-info@ec.europa.eu

Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_en.htm

■ Kiadóhivatal